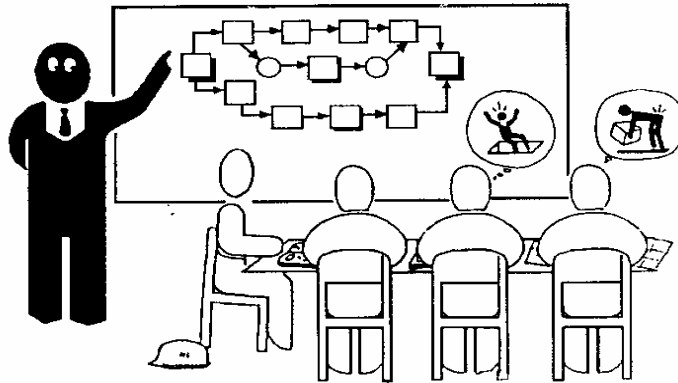

פרק ב'

**ביצוע הערכה של מניעת
הסיכונים במפעל**

1. ביצוע הערכה וניתוח התוצאות

א. המדיניות למניעת סיכונים

המדיניות למניעת סיכונים משפיעה על תחומים רבים מאוד של ניהול המשאבים הטכניים, המסחריים, הכספיים והאנושיים של המפעל. מניעת הסיכונים דורשת טיפול בגורם הסיכון על-ידי התאמת העבודה לאדם, וסקירת התכנון והארגון של שיטות העבודה.

1 הערכה

מס'	הנושא הנבדק	מבוצע כראוי	טעון שיפור			לא מבוצע	לא ישים	לשאלה ציון
			קל	בינוני	חמור			
		5	4	3	1	0	X	
1	מינוי בעלי תפקידים (נאמני בטיחות, ממונה בטיחות, אחראי רעלים, אחראי כיבוי אש) והאצלת הסמכויות בנושאי בטיחות במפעל (כולל בחירת האנשים המתאימים) ביאור: 5= מונו אנשים מתאימים לכל תפקידי הבטיחות, כולל ממונה בטיחות, אם נדרש על פי החוק; 4= מונו לרוב התפקידים/אנשים די מתאימים; 3= מונו רק לחלק מהתפקידים / רק חלק מהאנשים מתאימים; 1= מונה רק בעל תפקיד אחד / מונה אדם לא כל-כך מתאים.							
2	עמידה והקפדה על כללי ונהלי בטיחות ביאור: 5= כולם מקפידים על כל נהלי הבטיחות; 4= כ-80% מקפידים <u>או</u> כולם מקפידים על כ-80% מהנהלים; 3= כ-50% מקפידים <u>או</u> מקפידים רק על כ-50% מהנהלים; 1= רק כ-25% מקפידים על כללי הבטיחות או מקפידים רק על 25% מנהלי הבטיחות.							
3	נהלי הבטיחות מקיפים וכוללים את כל הסיכונים הקיימים במפעל ביאור: 5= נהלי הבטיחות כוללים את כל הסיכונים; 4= כוללים כ-80% מהסיכונים; 3= רק כ-50%; 1= רק כ-25% ממהסיכונים.							

מס'	הנושא הנבדק	מבוצע כראוי	טעון שיפור			לשאלה ציון
			קל	בינוני	חמור	
			4	3	1	
X	0					
4	<p>מופקים לקחים ומבוצעים שינויים בעקבות תאונת עבודה (ציון "לא ישים" אם לא היו תאונות עבודה במפעל)</p> <p>ביאור: 5= תמיד מפקים לקחים ומבצעים שינויים בעקבות תאונה; 4= ב-80% מהמקרים; 3= רק בכ-50%; 1= רק לאחר כ-25% מהתאונות.</p>					
5	<p>קיים רישום ושמירת מידע על תאונות עבודה ואירועי בטיחות במפעל</p> <p>ביאור: 5= נרשמות כל התאונות וכל אירועי הבטיחות גם אם לא נגרמה פגיעה לעובד; 4= נרשמות רק תאונות או אירועים שגרמו לפגיעה בעובד; 3= נרשמות רק תאונות החייבות בדיווח (שגרמו ליותר מ-3 ימי היעדרות); 1= רק תאונות חמורות נרשמות.</p>					
6	<p>בדיקות רפואיות תעסוקתיות לעובדי המפעל</p> <p>ביאור: 5= עובדים נבדקים באופן קבוע על-ידי רופא תעסוקתי, ובמפעל יש ביקור קבוע של גיהותן / ניטורים קבועים; 4= נבדקים אצל רופא תעסוקתי / ביקור גיהותן/ניטורים רק לעיתים, באופן לא קבוע; 3= רק לעיתים רחוקות; 1= רק כשיש תאונת עבודה או אירוע כימי הדורשים התערבות של רופא או גיהותן.</p>					
7	<p>ביצוע ניטורים סביבתיים תעסוקתיים של גורמי סיכון (חומרים, רעש, קרינה) על-ידי גורמי פנים או גורמי חוץ</p> <p>ביאור: 5= מתבצעים באופן תקופתי על פי הנדרש בחוק, לגבי כל הסיכונים; 4= מבוצעים רק מדי פעם או לגבי רב הסיכונים (אך לא לכולם); 3= מתבצעים לעיתים רחוקות ורק לגבי חלק מהסיכונים; 1= מתבצעים רק שיש אירוע או תאונה המחייב ניטורים ומדידות.</p>					
8	<p>ביצוע בדיקות תקופתיות לציוד על פי הנדרש בחוק ובתקנים (ציוד הרמה ושינוע, כיבוי אש, חשמל וכד')</p> <p>ביאור: 5= מתבצעים באופן תקופתי על פי הנדרש בחוק, לגבי כל הסיכונים; 4= מבוצעים רק מדי פעם או לגבי רב הסיכונים (אך לא לכולם); 3= מתבצעים לעיתים רחוקות ורק לגבי חלק מהסיכונים; 1= מתבצעים רק שיש אירוע או תאונה המחייב ניטורים ומדידות.</p>					
9	<p>רמת הסדר והניקיון במפעל</p> <p>ביאור: 5= רמה גבוהה בכל המפעל; 4= רמה די גבוהה ברב או כל המחלקות; 3= רמה בינונית של סדר וניקיון או שרק בחלק מהמחלקות של רמה גבוהה; 1= רמה נמוכה של סדר וניקיון ברב המחלקות.</p>					

2) ציונים

(רשום כאן את הציונים)

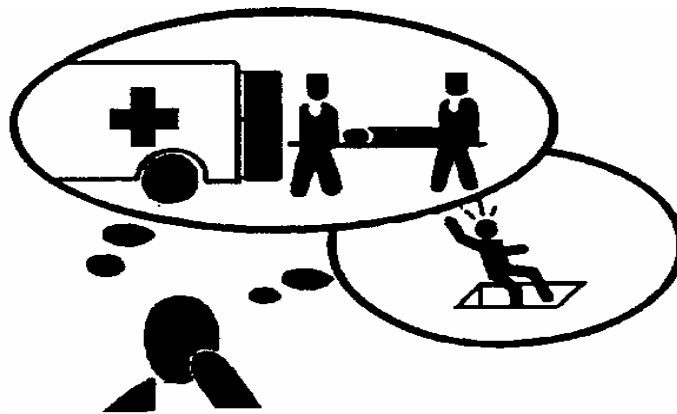
הציון						שאלות	
5	4	3	2	1	0	מינוי בעלי תפקידים	1
5	4	3	2	1	0	עמידה וההקפדה על כללי ונהלי בטיחות	2
5	4	3	2	1	0	נהלי הבטיחות מקיפים וכוללים	3
5	4	3	2	1	0	מופקים לקחים ומבוצעים שינויים בעקבות תאונת עבודה	4
5	4	3	2	1	0	קיים רישום ושמירת מידע על תאונות עבודה ואירועי בטיחות במפעל	5
5	4	3	2	1	0	בדיקות רפואיות תעסוקתיות לעובדי המפעל	6
5	4	3	2	1	0	ביצוע ניטורים סביבתיים תעסוקתיים של גורמי סיכון	7
5	4	3	2	1	0	ביצוע בדיקות תקופתיות לציוד על פי הנדרש בחוק	8
5	4	3	2	1	0	רמת הסדר והניקיון במפעל	9

כל הציונים שמשמאל לקו הכפול מעידים על מצב טוב במפעל. כל ציון שבתחומי הקו הכפול מחייב תשומת לב מיוחדת – עליכם להתחיל להקדיש מחשבה לנושאים אלה.

הערות:

רצוי לצלם עמוד זה לפני המילוי לצורך שימוש עתידי

ב. סיכוני תעבורה, תנועת הולכי רגל וסיכונים הקשורים לעליה/ירידה

סעיף זה כולל שני סוגי סיכונים הטעונים הסבר:

סיכון תנועה מתייחס לפעילויות המתבצעות בגובה הקרקע וקשורות בתנועת הולכי רגל או כלי רכב בנתיבי התנועה בתוך המפעל.

סיכון אנכי מתייחס לפעילויות הדורשות גישה לגובה, או כרוכים בסיכון של נפילת עובדים או חומרים (לדוגמה, מדרגות, נפילה מסולם או מפיגום, הרמת מטענים, וכד').

ציון לשאלה	לא ישים	לא מבוצע	טעון שיפור			מבוצע כראוי	הנושא הנבדק	מס'
			חמור	בינוני	קל			
			X	0	1	3		
							<p>מצב משטחי הרצפה באזורי תעבורה (בורות, אריחים שבורים, ערימות חומרים, שמן, משטחים לא ישרים, כולל פינוי אשפה וניקוי שפך נוזלים, וכדומה)</p> <p>ביאור: 5=100% מהמשטחים במצב תקין; 4=רק ככ-80% תקינים; 3=כ-50%; 1=כ-25% בלבד.</p>	10
							<p>סימון בין אזורי תעבורה ותנועת הולכי רגל (כולל התייחסות לכלי רכב, עגלות יד, ומלגזות).</p> <p>ביאור: 5=סימון ברור בכל האיזורים בהם יש תעבורה; 4=בכ-80% מהאיזורים; בכ-50% מהאיזורים; 1=רק בכ-25% מהאיזורים.</p>	11
							<p>בטיחות למניעת נפילות מגובה:</p> <ul style="list-style-type: none"> • מותקנים מעקים במעברים בגובה • לאנשים שעובדים בגובה, מספקים ציוד מגן אישי נאות (רתמותבטיחות) <p>ביאור: 5=בכל המקומות מהם ניתן ליפול מותקנים אמצעים מתאימים, וציוד נאות מסופק לכל העובדים בגובה; 4=אמצעים מותקנים רק בכ-80% מהמקומות או רק ל-80 מהעובדים בגובה יש אמצעים מתאימים; 3=רק בכ-50% מהמקומות, או רק לכ-50% מהעובדים בגובה; 1=רק בכ-25% מהמקומות, או רק לכ-25% מהעובדים בגובה מסופקים אמצעים נאותים להגנה בפני נפילה.</p>	12
							<p>היכולת והכישורים של מפעילים המשתמשים בציוד הרמה</p> <p>ביאור: 5=כל המפעילים ציוד הרמה מוסמכים ומנוסים; 4=כולם מוסמכים אך חלק לא מנוסים; 3=לא כולם מוסמכים, וחלק מהמפעילים לא מנוסים; 1=רק מקצתם מוסמכים ומנוסים.</p>	13
							<p>רמת התחזוקה של האזורים והאמצעים לעלייה ולירידה (כגון, שלמות מדרגות ואמצעים מונעי החלקה, ניקוז נוזלים שנשפכו, ניקוי וייבוש משטחים, שלמות סולמות כולל רפידות מונעות החלקה)</p> <p>ביאור: 5=מטופלים מייד ומתוחזקים שוטף יום יום; 4=רק בכ-80% מהמקומות יש תחזוקה יומית; 3=רק בכ-50%; 1=רק בכ-25%.</p>	14

(רשום כאן את הציונים)

הציון						שאלות	
5	4	3	2	1	0	מצב משטחי הרצפה באזורי תעבורה	10
5	4	3	2	1	0	סימון בין אזורי תעבורה ותנועת הולכי רגל	11
5	4	3	2	1	0	בטיחות למניעת נפילות מגובה	12
5	4	3	2	1	0	היכולת והכישורים של מפעילים המשתמשים בציוד הרמה	13
5	4	3	2	1	0	רמת התחזוקה של האזורים והאמצעים לעלייה ולירידה	14

כל הציונים שמשמאל לקו הכפול מעידים על מצב טוב במפעל. כל ציון שבתחומי הקו הכפול מחייב תשומת לב מיוחדת – עליכם להתחיל להקדיש מחשבה לנושאים אלה.

הערות:

רצוי לצלם עמוד זה לפני המילוי לצורך שימוש עתידי

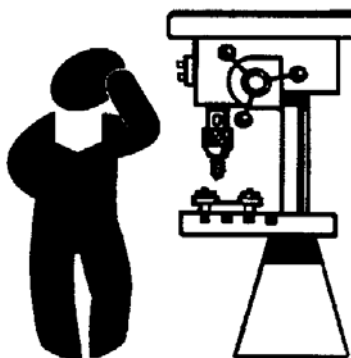
הגנת המכונות פותחה למניעת תאונות. ייתכן שמכונות לא גרמו תאונות במפעל שלכם, אך זה לא בהכרח מצביע על בטיחות המכונות. הדבר נכון במיוחד כאשר נעשים שינויים לעתים קרובות וכן במהלך אירועים חריגים, כמו ביצוע פעולות ניקוי או אחזקה.

יש צורך להבטיח במיוחד שעובדים חדשים יעברו הכשרה מתאימה ויקבלו מידע על הסיכונים הקיימים בתחנת העבודה שלהם. הדבר מתחייב גם על-פי התקנה למסירת מידע ולהדרכת עובדים.

בעת הכנסת תהליכי ייצור חדשים, יש צורך לנקוט באמצעים להבטחת קיום התקני מיגון מתאימים במכונות, שאינם מכבידים על העובד.

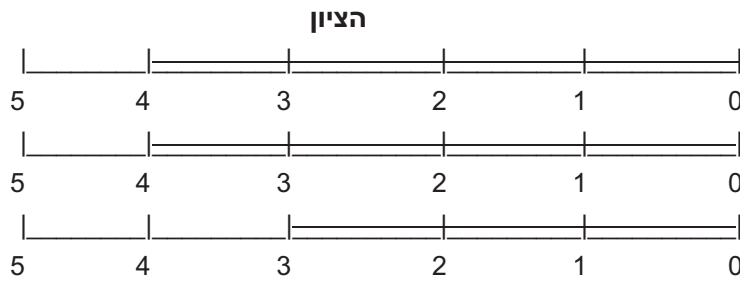
"תוספת בטיחות" מתייחסת לאמצעי בטיחות המותקנים לאחר שמתגלה סיכון, או גרוע יותר, לאחר שהבלתי נמנע כבר קרה. עדיפה "הבטיחות המשולבת" החל משלב התכנון, אשר יכולה להתקשר עם דרישות האיכות והתפוקה של המפעל.

במדינת ישראל יש לפעול על פי פקודת הבטיחות בעבודה (נוסח חדש) תש"ל 1970, סעיפים 37 - 48 ולפי תקנות הבטיחות בעבודה (מכירה והשכרה של מכונות, מתקנים וציוד) התשס"א – 2001. כל מכונה חייבת להיות מוגנת לבטח, כדי למנוע אפשרות של הילכדות חלק גוף של העובד בחלקים מסתובבים או נעים שלה.

ציון לשאלה	לא ישים	לא מבוצע	טעון שיפור			מבוצע כראוי	הנושא הנבדק	מס'
			חמור	בינוני	קל			
			X	0	1	3		
							<p>15 האמצעים למיגון ולגידור המכונות קיימים ומופעלים:</p> <ul style="list-style-type: none"> כל החלקים הנעים של המכונה מוגנים (לדוגמה באמצעות גידור, עין פוטואלקטרית וכדומה) קיים התקן למניעת פעולה או הפעלה של המכונה כאשר אינה מוגנת (לדוגמה, ניתוק זרם החשמל כאשר המגינים לא במקומם) על גבי המכונות קיימים לחצנים לעצירת חירום של המכונות ("פטרייה") <p>באור: 5= יש לכל המכונות במפעל מגינים ו/או התקני בטיחות כנדרש על ידי היצרן והחוק; 4= יש רק לכ- 80% מהמכונות; 3= רק לכ- 50%; 1= רק לכ- 25%.</p>	
						<p>16 המידע על סיכוני המכונות שמספק המפעל:</p> <ul style="list-style-type: none"> מידע ברור, זמין ונגיש בקלות על כללי הבטיחות בעבודה מידע כנ"ל והדרכה בשפה מובנת לעובדים חדשים ולגבי מכונות חדשות קיימות הוראות הפעלה הכוללות הנחיות בטיחות על כל מכונה <p>באור: 5= מסופק כל המידע הנדרש; 4= רק כ- 80% מהמידע הנדרש על סיכוני מכונות מסופק לעובדים; 3= רק כ- 50%; 1= רק כ- 25% מהמידע מסופק.</p>		
						<p>17 רמת התחזוקה האמיתית של מיגון וגידור המכונות ושל התקני הבטיחות בעת ביצוע תחזוקה, תיקון, הכנה לעבודה כדומה:</p> <ul style="list-style-type: none"> ביצוע תחזוקה כפי שמומלץ ושמירת יומני תחזוקה טפסים לדיווח על פגמים או תקלות במכונה ורישום שינויים שבוצעו <p>באור: 5= יומני תחזוקה וטפסים לדיווח ממולאים לכל מכונה ובכל מקרה; 4= רק בכ- 80% מהמקרים הנדרשים; 3= רק בכ- 50%; 1= יומני תחזוקה וטפסים לדיווח ממולאים רק בכ- 25% מהמקרים בהם הם נדרשים.</p>		

(רשום כאן את הציונים)

שאלות	
האמצעים למיגון ולגידור המכונות קיימים ומופעלים	15
המידע על סיכוני המכונות שמספק המפעל	16
רמת התחזוקה האמיתית של מיגון וגידור המכונות	17

כל הציונים שמשמאל לקו הכפול מעידים על מצב טוב במפעל. כל ציון שבתחומי הקו הכפול מחייב תשומת לב מיוחדת – עליכם להתחיל להקדיש מחשבה לנושאים אלה.

הערות:

רצוי לצלם עמוד זה לפני המילוי לצורך שימוש עתידי

ד. רעש ורטט (ויברציה)

1 רעש- כללי

רעש מהווה גורם סיכון חשוב מפני שהוא גורם נזק פיסי ופסיכולוגי. רעש יכול לגרום לחרשות מוקדמת שאינה קשורה כלל לאובדן השמיעה הנגרם עם הגיל, והוא עלול לגרום גם לתופעות שאינן קשורות לשמיעה ופחות מוכרות, כמו עלייה בלחץ הדם והשפעה על מערכת הריאות והלב. ברמות נמוכות, רעש יכול להכביד על התקשורת ולגרום באורח עקיף לתקריות ולתאונות.

קיימות שלוש דרכים עיקריות להגנת העובדים מפני רעש:

- (א) לצמצם את הרעש במקור (למשל, על ידי הרכבת משתיקים או צינורות פליטה).
 - (ב) טיפול אקוסטי במכונות (למשל, על ידי הרכבת ציפוי נגד רעש סביב מכונה) או בחדרים (למשל, על ידי התקנת לוח סופג רעשים בקירות ובתקרה סביב המכונות).
 - (ג) אביזרים להגנת השמיעה (אטמי אוזניים או כיסויי אוזניים, וכד'י). יש להעדיף אמצעים כלליים למיגון מפני רעש. בוחרים במיגון אישי רק אם המצב אינו מאפשר חלופה אחרת.
- בישראל קיימת תקנה מיוחדת להגנה בפני רעש: תקנות הבטיחות בעבודה (גיהות תעסוקתית ובריאות העובדים ברעש) התשמ"ד 1984. על-פי תקנה זו, במקום בו קיים רעש מזיק יש צורך בביצוע:

- מדידות רעש חובה בכל שנתיים.
- בדיקות שנתיות לעובדים החשופים לרעש.

2 הערכת רעש

מס'	הנושא הנבדק	מבוצע כראוי	טעון שיפור			לא מבוצע	לא ישים	לשאלה ציון
			קל	בינוני	חמור			
			4	3	1			
18	סביבת עבודה שקטה ללא רעש מטריד או מזיק באור: 5 = סביבות העבודה שקטות בכל תחנות העבודה (מפלט הרעש אינו עולה על 85 dB(A) לשמונה שעות עבודה); 4 = לפעמים יש יותר מ-85 dB(A); 3 = במקרים רבים עולה על 85 dB(A); 1 = מפלט הרעש עולה על 85 dB(A) לשמונה שעות עבודה (רעש מזיק)					0	X	
19	צמצום רעש במקור: <ul style="list-style-type: none"> • קיימות מכונות בהם בוצע פתרון טכני – הנדסי להפחתת רעש המכונה מתחת ל-85 dB(A) • הותקנו משתיקי רעש על גבי נקודות פליטות אוויר, הותקן ציפוי, או לוחות סופגי רעש על גבי קירות/תקרה באור: 5 = צמצום רעש במקור בכל תחנות העבודה; 4 = צמצום במקור ב-80% מתחנות העבודה בהן יש רעש; 3 = רק בכ-50%; 1 = פחות מ-25% מהתחנות.							

מס'	הנושא הנבדק	מבוצע כראוי	טעון שיפור			לשאלה ציון
			קל	בינוני	חמור	
			4	3	1	
		5			0	X
20	<p>החשיבות בה רואה ומנחה הנהלת המפעל להגנה בפני רעש כאשר מתקינים וממקמים את המכונה (לדוגמה, הצבת מדחס בחדר נפרד, או התקנת מכונה רועשת במרחק סביר מהעובדים)</p> <p>באור: 5= צמצום רעש במקור בכל תחנות העבודה, השיקול המכריע למיקום מכונה רועשת לא בקירבת העובדים; 4= צמצום במקור ב- 80% מתחנות העבודה בהן יש רעש - משתדלים למקם מכונה רועשת לא בקירבת העובדים; 3= רק בכ- 50% ממקמים בהתאם לאפשרויות פיזיות; 1= פחות מ- 25% מהתחנות, שיקולי מיקום רחוק מהעובדים שוליים/משניים.</p>					
21	<p>האפקטיביות של הציוד למיגון השמע האישי שהמפעל מספק (לדוגמה, האם נרכש ציוד תוך הקפדה שהוא מאושר על ידי מכון תקנים כלשהו, עד כמה הוא מפחית את הרעש, הנוחות בשימוש בו, וכדומה)</p> <p>באור: 5= כל ציוד המגן האישי להגנה על השמיעה נוח ויעיל והוא תקני והפחתה מחושבת לרמות פחות מ- 85 dB(A) באוזני העובד; 4= ציוד המגן לשמיעה יעיל אך לא כל כך נוח, או שמתאם לעובדים לפי בחירתם והוא נוח אך לא כ"כ יעיל; 3= חלק מציוד המגן יעיל ונוח, וחלק לא; 1= מרבית ציוד המגן האישי להגנת השמיעה אינו יעיל ואינו נוח.</p>					
22	<p>ניתן מידע לעובדים ביחס לסיכוני הרעש וההתגוננות בפניהם פעם בשנה לפחות</p> <p>באור: 5= לעובדים מועבר כל המידע הידוע להנהלה פעם בשנה לפחות; 4= העובדים מקבלים את המידע בהתאם לצרכים שלהם פעם בשנה; 3= העובדים מקבלים את המידע רק בהדרכות תקופתיות, או שרק חלק מהעובדים מקבלים מידע הולם; 1= העובדים מקבלים את המידע בהתאם לצורכי ההנהלה, או שרק חלק קטן מקבל מידע מתאים.</p>					
23	<p>הסדירות בה נמדדות רמות הרעש במפעל (אם יש רעש ואין כלל בדיקות, סמן 0)</p> <p>באור: 5= בדיקות רעש בכל המחלקות על-פי החוק באופן סדיר (לפחות מדי שנתיים); 4= בדיקות רעש באופן סדיר ברוב המחלקות שיש בהן חשד לרעש; 3= בדיקות רעש רק בחלק מהמחלקות, ולא באופן סדיר; 1= מבצעים בדיקות רעש רק כשהעובד מתלונן.</p>					
24	<p>הסדירות בה ניבדקים העובדים לתקינות שמיעתם (אם לא מבצעים כלל רשום - 0)</p> <p>באור: 5= כל העובדים פעם בשנה לפחות וכל עובד חדש המיועד למחלקה רועשת; 4= פעם בשנה רק עובדים מתחנות העבודה בהן יש רעש וכו עובד חדש לתחנות אלו; 3= חלק מהעובדים פעם בשנתיים ויותר; 1= רק מי שמתלונן.</p>					

(3) רטט - כללי

חשיפה ממושכת של הידיים והזרועות לזעזועים ורטט יכולה לגרום נזק למפרקים ולעצמות ולהשפיע על זרימת הדם באצבעות. חשיפה של כל הגוף לרטט (לדוגמה, אצל נהגי משאיות או מלגזות), עלולה לגרום גם לבעיות בבטן, במערכת הנשימה ובעמוד השדרה. רטט יכול גם לגרום נזק מבני לבניינים ולציוד.

(4) הערכת רטט

מס'	הנושא הנבדק	מבוצע כראוי	טעון שיפור			לא מבוצע	לא ישים	ציון לשאלה
			קל	בינוני	חמור			
			4	3	1			
25	קיום רטט מטריד או מזיק במפעל באור: =5 אין רטט מטריד או מזיק באף תחנת עבודה; =4 יש תחנות עבודה בודדות עם רטט מטריד (אך לא מזיק); =3 יש תחנות עבודה בודדות עם רטט מזיק; =1 רטט מזיק במספר משמעותי של תחנות עבודה.					0	X	
26	קיימים אמצעים לבליעת רטט על מכונות ומכשירים וכלי עבודה שרוכש המפעל (לדוגמה, הצבת מכונה על התקנים מונעי רטט, ידיות סופגות רטט על פטישי אוויר, או אמצעים לנטרול רטט במקדחות) באור: =5 אמצעי בליעת רטט מתאימים לכל המכונות והמכשירים עם רטט; =4 רק ל- 80% מיגון מתאים; =3 רק ל- 50%; =1 רק ל- 25% או פחות מהציוד הרוטט ממוגן באופן יעיל.							
27	ניתן מידע לעובדים לגבי סיכוני רטט ואמצעי ההתגוננות בפניהם באור: =5 לכל העובדים מידע מלא לגבי סיכוני רטט ואופן התגוננות; =4 רק ל- 80% מידע מלא; =3 רק ל- 50%; =1 רק ל- 25% או פחות מידע מלא על סיכוני רטט ואופני התגוננות.							

5) ציונים לרעש ורטט

(רשום כאן את הציונים)

הציון		שאלות
	18	סביבת עבודה שקטה ללא רעש מטריד או מזיק
	19	צמצום רעש במקור
	20	החשיבות בה רואה ומנחה הנהלת המפעל להגנה בפני רעש
	21	האפקטיביות של הציוד למיגון השמע האישי
	22	ניתן מידע לעובדים ביחס לסיכוני הרעש וההתגוננות בפניהם פעם בשנה לפחות
	23	הסדירות בה נמדדות רמות הרעש במפעל
	24	הסדירות בה ניבדקים העובדים לתקינות שמיעתם
	25	קיום רטט מטריד או מזיק במפעל
	26	קיימים אמצעים לבליעת רטט על מכונות ומכשירים
	27	ניתן מידע לעובדים לגבי סיכוני רטט

הערות:

כל הציונים שמשמאל לקו הכפול מעידים על מצב טוב במפעל. כל ציון שבתחומי הקו הכפול מחייב תשומת לב מיוחדת – עליכם להתחיל להקדיש מחשבה לנושאים אלה.

רצוי לצלם עמוד זה לפני המילוי לצורך שימוש עתידי

טמפרטורת האוויר והאוורור קשורים זה בזה משום שגם רמת האוורור קובעת את רמת הטמפרטורה. טמפרטורות לא מתאימות יכולות להוות מטרד פיסי ופסיכולוגי. יתר-על-כן, טמפרטורה גבוהה מדי יוצרת עומס על הגוף האנושי, ויכולה לגרום לאי-נוחות ולהשפיע על ביצועי העבודה. במקרים קיצוניים היא עלולה לגרום להתייבשות ו/או לעליית חום הגוף, גורמים שמשנים את ההתנהגות, ובמקרים חמורים לגרום לעילפון.

האוורור חשוב הן להסדרת הטמפרטורה והן לאיכות האוויר. רמת הסיכון תלויה, כמובן, בסוג העבודה המתבצעת: טמפרטורה קרירה ואוורור רב דרושים לעבודה קשה, בעוד שאין הם נוחים לעבודה קלה.

(1) הערכה

מס'	הנושא הנבדק	מבוצע כראוי	טעון שיפור			לא מבוצע	לא ישים	לשאלה ציון
			קל	בינוני	חמור			
		5	4	3	1	0	X	
28	<p>הטמפרטורה בעמדות העבודה השונות נוחה ומווסתת בהתאם לעונות השנה</p> <p>באור: 5= וויסות טמפ' מתאים בכל תחנות העבודה; 4= רק ב-80% מהתחנות; 3= רק בכ-50%; 1= רק ב-25% או פחות יש ויסות טמפ' יעיל.</p>							
29	<p>במקומות עבודה קרים או חמים (לדוגמה, עבודת חוץ בחורף או בקיץ, חדרי קור, עמדות התכה, תנורים וכו') המפעל מספק:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ביגוד מגן מתאים • מעודד שתייה מרובה מתאימה, • חדרים מחוממים/ מקוררים לזמן ההפסקה / המנוחה • הקפדה על הפסקות <p>באור: 5= תמיד מסופקים אמצעים נאותים ומספיקים להגנה; 4= רק כ-80% מהתחנות/ מחלקות/פעילויות מוגנים כהלכה; 3= רק כ-50%; 1= רק ב-25% או פחות יש תנאים מתאימים ומתאים.</p>							
30	<p>במקרה של אדים מזיקים, אבק או עשן הנוצרים בתהליכי העבודה, המפעל מספק:</p> <ul style="list-style-type: none"> • מערכת לשאיבת אבק ועשן ומערכת יניקה מתאימה לחומרים נדיפים מזיקים <p>באור: 5= מערכות שאיבה ויניקה בכל תחנות העבודה בהן נוצר אבק או עשן או אדים מזיקים; 4= רק ב-80% מהתחנות; 3= רק בכ-50%; 1= רק ב-25% או פחות יש מערכות שאיבה ויניקה ו/או אוורור יעיל.</p>							

ציון לשאלה	לא ישים	לא מבוצע	טעון שיפור			מבוצע כראוי	הנושא הנבדק	מס'
			חמור	בינוני	קל			
			1	3	4			
X	0	1	3	4	5			
							<p>מערכות האורור והיניקה עוברות תחזוקה שוטפת ותקופתית הכוללת בדיקות תקינות, ניקוי, החלפת מסננים וכדומה</p> <p>באור: 5= כל מערכת השאיבה והיניקה עוברות בדיקות ותחזוקה על פי המלצות היצרן; 4= רק ב- 80% מהתחנות; 3= רק בכ- 50%; 1= רק ב- 25% או פחות נעשת תחזוקה שוטפת</p>	31
							<p>קיים במפעל אורור טבעי (פתחים וחלונות) ואורור כללי (וונטות) וקצב החלפת האוויר מותאם לפעילויות התעסוקה השונות</p> <p>באור: 5= קיים אורור טבעי וכללי; 4= רק ב- 80% ממקומות העבודה; 3= רק בכ- 50%; 1= רק ב- 25% או פחות יש אורור יעיל.</p>	32

2) ציונים

(רשום כאן את הציונים)

הציון	שאלות	
	28	הטמפרטורה מווסתת בהתאם לעונות השנה
	29	במקומות עבודה קרים או חמים
	30	במקרה של אדים מזיקים, אבק או עשן הנוצרים בתהליכי העבודה
	31	מערכות האוורור והיניקה עוברות תחזוקה שוטפת ותקופתית
	32	קיים במפעל אוורור טבעי ואוורור כללי

כל הציונים שמשמאל לקו הכפול מעידים על מצב טוב במפעל. כל ציון שבתחומי הקו הכפול מחייב תשומת לב מיוחדת – עליכם להתחיל להקדיש מחשבה לנושאים אלה.

הערות:

רצוי לצלם עמוד זה לפני המילוי לצורך שימוש עתידי

1. תאורה

תאורה חלשה גורמת לעייפות, לשגיאות ואפילו ללחץ. תאורה הולמת תלויה לא רק בעוצמת ההארה אלא גם בסוג המנורה ובכיוון התאורה.

עבודה מדויקת דורשת רמת תאורה טובה יותר ממטלה פשוטה. עובד שגילו מעל 50 שנה יזדקק, בדרך כלל, לאור ברמה של פי שלוש יותר מבן 20, כדי להבחין היטב בפרטים עדינים.

ההמלצות בנושא רמת ההארה בהתאם לסוג העבודה ואופיה, מבוססות על תקן ישראלי 8995 ממאי 2002 – תאורה למקומות עבודה שבתוך מבנים.

1 הערכה

מס'	הנושא הנבדק	מבוצע כראוי	טעון שיפור			לא מבוצע	לא ישים	לשאלה ציון
			קל	בינוני	חמור			
			4	3	1			
		5			0	X		
33	ההתאמה של רמת התאורה לסוג העבודה המבוצעת (דרושה רמת תאורה גבוהה יותר לעבודות מדויקות מאשר למטלות פשוטות) באור: 5= רמת תאורה מתאימה בכל תחנות העבודה; 4= רק ב- 80% מהתחנות; 3= רק בכ- 50%; 1= רק ב- 25% או פחות מהתחנות תאורה מתאימה.							
34	התאמת התאורה באזורים מיוחדים (גרם מדרגות, מחסן, מסדרונות, שטחים חיצוניים וכדומה) באור: 5= רמת תאורה מתאימה בכל האזורים; 4= רק ב- 80% מהאזורים; 3= רק בכ- 50%; 1= רק ב- 25% או פחות מהאזורים יש תאורה מתאימה.							
35	איכות תאורת החירום (כולל כושר תאורה ובדיקות תקופתיות) באור: 5= תאורת חירום תקינה ונבדקת תקופתית בכל המקומות בהם היא נחוצה; 4= רק ב- 80% מהמקומות; 3= רק בכ- 50%; 1= רק ב- 25% או פחות מהמקומות בהם הדבר נחוץ.							
36	המיגון של אמצעי תאורה מיוחדים בסביבה שיש בה חומרים דליקים, וסביבה מאוד מאובקת או לחה (מתקני תאורה אטומים לעבודה) באור: 5= מיגון כנדרש לכל אמצעי התאורה המיוחדים בסביבה בה הדבר נחוץ; 4= רק ב- 80% מאמצעי התאורה; 3= רק בכ- 50%; 1= רק 25% או פחות מאמצעי התאורה המיוחדים מוגנים כנדרש היכן שהדבר נחוץ.							

1) ציונים

(רשום כאן את הציונים)

הציון						שאלות	
5	4	3	2	1	0	ההתאמה של רמת התאורה לסיג העבודה המבוצעת	33
5	4	3	2	1	0	התאמת התאורה באזורים מיוחדים	34
5	4	3	2	1	0	איכות תאורת החירום	35
5	4	3	2	1	0	המיגון של אמצעי תאורה מיוחדים בסביבה שיש בה נדפים דליקים	36

כל הציונים שמשמאל לקו הכפול מעידים על מצב טוב במפעל. כל ציון שבתחומי הקו הכפול מחייב תשומת לב מיוחדת – עליכם להתחיל להקדיש מחשבה לנושאים אלה.

הערות:

רצוי לצלם עמוד זה לפני המילוי לצורך שימוש עתידי

גורם נפוץ של סיכוני אש וסיכוני פיצוץ הוא השימוש בחומרים מסוכנים, דליקים, נפיצים או המתלקחים באופן ספונטני. כך גם לגבי חשמל, לכן גם הסעיף המתייחס לסיכוני חשמל כלול כאן. בכל מקום בו קיימות מערכות בלחץ קיים סיכון לפיצוץ (במיוחד במערכות חימום הכרוכות בלחץ).

המונח "חציצה" של בניין, פירושו יצירת אזורים "אגפי אש" המופרדים על ידי מחיצות ודלתות, הנשארות חסינות אש למשך הזמן שיספיק לפנות את כל העובדים באזור ו/או להגביל את התפשטות האש (אזורי מילוט ונתיבי מילוט).

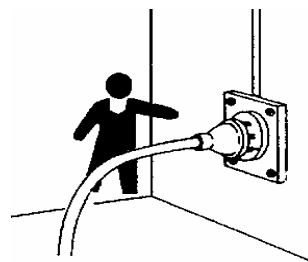
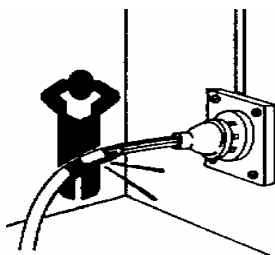
אחסון חומרים מסוכנים מחייב אישור של המשרד לאיכות הסביבה ועמידה בחוק רישוי עסקים תשכ"ח 1968. בנושא בטיחות אש יש לפעול על-פי המהדורה העדכנית של חוק שירותי הכבאות 1959 ודרישות שירותי הכבאות האזוריים.

בנושא בטיחות חשמל יש לפעול על-פי חוק החשמל ה'תשי"ד 1954 ותקנותיו. לדוגמה, תקנות החשמל (הארקות ואמצעי הגנה מפני חשמול במתח עד 1000 וולט) ה'תשנ"א 1991, ותקנות החשמל (הארקות יסוד) ה'תשמ"א 1981.

ציוד חשמלי החשוף לרטיבות, לאבק ולפגיעות מיכניות חייב לעמוד בדרישות התקן – ת"י 981 – מיון דרגות הגנה של מעטפות לציוד חשמלי.

ציוד חשמלי החשוף לאווירה דליקה או נפיצה יעמוד בדרישות התקן – ת"י 60079 – ציוד חשמלי לשימוש באטמוספירות נפיצות של גזים: דרישות כלליות.

עבודות חשמל יבוצעו על-ידי חשמלאי על-פי תקנות החשמל (רישיונות), ה'תשמ"ה 1985.

מס'	הנושא הנבדק	מבוצע כראוי	טעון שיפור			לא ישלם	לא יישם	לא יבצע
			קל	בינוני	חמור			
			4	3	1			
		5				X	0	
37	<p>קיום חוצצות או דלתות החוסמות התפשטות ומעבר אש</p> <p>באור: 5= מותקנים בכל המקומות בהם הדבר נחוץ; 4= רק ב- 80% מהמקומות; 3= רק בכ- 50%; 1= רק ב- 25% או פחות מהמקומות בהם הדבר נדרש יש חוצצות או דלתות החוסמות התפשטות אש.</p>							
38	<p>מבוצעת בדיקה תקופתית של הציוד לכיבוי אש (מטפים, גלאים ומערכות כיבוי) על ידי גורם מיומן.</p> <p>באור: 5= בדיקות לכל סוגי הציוד לכיבוי אש באופן סדיר; 4= בדיקות באופן סדיר לכ- 80% מהציודים; 3= רק לכ- 50%; 1= רק 25% או פחות מציוד לגילוי וכיבוי אש נבדק באופן מסודר על-ידי גורם מקצועי.</p>							
39	<p>תרגולים למקרה דליקה במפעל נעשים באופן קבוע (לפחות אחת לשנה)</p> <p>באור: 5= תרגילים מבוצעים באופן קבוע לכל המיקומים, והם מותאמים למספר האנשים שיש לפנות; 4= מבוצעים באופן לא סדיר (לא כל שנה); 3= מבוצעים רק בחלק מהמקומות ו/או לא מתאימים למספר האנשים שיש לפנות; 1= נערך תרגיל לעיתים רחוקות רק כדי לצאת כדי חובה, והוא אינו עונה לנדרש.</p>							
40	<p>יציאות חירום, אזורי מילוט ונתיבי מילוט:</p> <ul style="list-style-type: none"> שילוט מתאים ליציאות חירום נתיבי מילוט פתוחים באופן קבוע עם גישה חופשית לכולם תאורת מילוט תוכניות פינוי מדויקות לשעת דליקה <p>באור: 5= כל נתיבי המילוט פתוחים, משולטים, וקיימת תוכנית פינוי מתאימה; 4= 80% מהיציאות פתוחות ומשולטות; 3= רק כ- 50% מהיציאות; 1= רב היציאות חסומות, לא משולטות באופן ברור, ואין תוכנית פינוי הולמת.</p>							
41	<p>הכשרת והדרכת העובדים:</p> <ul style="list-style-type: none"> הוראות ברורות להתנהגות בעת דליקה (כולל טלפונים לשעת חירום) צוותי עזרה ראשונה <p>באור: 5= יש הוראות ברורות, כל העובדים מודרכים היטב לגבי התנהגות בשעת דליקה, וקיימים צוותי עזרה ראשונה מיומנים; 4= הוראות די ברורות, 80% מודרכים, רק חלק מצוות הגשת עזרה ראשונה מיומנים; 3= הוראות לא כל-כך ברורות, רק כ- 50% מודרכים, אין כמעט צוותי עזרה ראשונה מיומנים; 1= הוראות מעורפלות ו/או רק כ-25% או פחות מודרכים, אין או כמעט אין צוותי עזרה ראשונה מיומנים.</p>							

ציון לשאלה	לא ישים	לא מבוצע	טעון שיפור			מבוצע כראוי	הנושא הנבדק	מס'
			חמור	בינוני	קל			
			1	3	4			
X	0				5			
							<p>אחסון של מוצרים דליקים ו/או נפיצים:</p> <ul style="list-style-type: none"> קיימת רשימת החומרים הדליקים ו/או הנפיצים המאוחסנים במפעל וקיים תיק גליונות בטיחות (MSDS) מוצרים אלה מסומנים ומתויגים בתוויות זיהוי הם מצויים בעמדות העבודה לפי ת"י 2302 בכמות מוגבלת (לא מאחסנים כמויות גדולות מדי) והיתר במחסן מרכזי ייעודי לאיחסון כימיקלים הם מאוחסנים באזורים מבודדים / מרוחקים / נפרדים הם מאוחסנים בשטחים מאווררים, חסיני אש, או במכלים מיוחדים <p>באור: 5= כל המוצרים הנפיצים או הדליקים מסומנים ומאוחסנים כנדרש; 4= רק 80%; 3= רק כ- 50%; 1= רק 25% או פחות מהמוצרים הנפיצים או הדליקים מסומנים ומאוחסנים כנדרש.</p>	42
							<p>ציוד למניעת התפוצצות:</p> <ul style="list-style-type: none"> מערכות חשמל מתאימות לנושא ציוד למניעת חשמל סטטי במקומות בהם יש סיכון לפיצוץ שסתומי ביטחון למתקני לחץ מערכות לשאיבה ולסילוק אבק או גזים העלולים להתפוצץ בעת מגע עם אוויר (לדוגמה, קמח, ממסים מסוימים, אבק עץ וכדומה) <p>באור: 5= בכל המקומות בהם יש חשש לפיצוץ יש ציוד ומיגון מתאימים; 4= רק בכ- 80% מהמקומות יש מיגון מתאים בפני פיצוץ; 3= רק בכ- 50%; 1= רק ב- 25% או פחות מהמקומות בהם הדבר נחוץ יש ציוד ומיגון בפני פיצוץ.</p>	43
							<p>מיכלי וגלילי גז דחוס:</p> <ul style="list-style-type: none"> מזוהים באופן ברור באמצעות הטבעת על הכתף (וצביעה של הגוף והכתף על פי ת"י 712 חלקים 7, 8) ו תוויות זיהוי מאוחסנים באזורים מבודדים ומוצלים, במצב זקוף, ומאובטחים נגד נפילה מחוץ ל"מקום העבודה" עם הסתעפות צנרת למקום השימוש בפועל <p>באור: 5= כל המיכלים והגלילים מזוהים ומאוחסנים כנדרש; 4= רק 80%; 3= רק כ- 50%; 1= רק 25% או פחות המיכלים והגלילים מזוהים ומאוחסנים כנדרש.</p>	44
							<p>בדיקות תקופתיות לטיב ותקינות הארקה של המכונות והציוד</p> <p>באור: 5= הארקה תקינה ולפי דרישות החוק בכל המקומות בהן היא נדרשת; 4= רק בכ- 80% מהמקומות; 3= רק בכ- 50%; 1= רק ב- 25%</p>	45

מס'	הנושא הנבדק	מבוצע כראוי	טעון שיפור			לא מבוצע	לא ישים	ציון לשאלה
			קל	בינוני	חמור			
			4	3	1			
		5	4	3	1	0	X	
	או פחות מהמקומות בהם הדבר נדרש יש הארקה תקינה.							
46	<p>מפסקי מגן ו/או נתיכים ו/או מנתקי מעגל חשמלי אחרים להגנה מפני עומס יתר (מפסק לזרם דלף, וכדומה)</p> <p>התקנה ובידוד נאות של מערכת כבלי זינה חשמליים – כולל שקעים, תקינות מערכת חשמל</p> <p>באור: =5 כל המעגלים והמערכות מוגנים בפני עומס יתר או מבודדים כנדרש; =4 רק כ- 80% מוגנים; =3 רק כ- 50%; =1 רק 25% או פחות מהמעגלים והמערכות מוגנים בפני עומס יתר או מבודדים כנדרש.</p>							
47	<p>כללי הבטיחות והנהלים המתייחסים לסיכוני חשמל (אם קיימים כללים או נוהלי בטיחות אך הם אינם ידועים לך, סמן 0)</p> <p>באור: =5 קיימים כללי בטיחות ונהלים לגבי כל העבודות בהן יש סיכוני חשמל; =4 הוראות רק לגבי כ- 80% מהעבודות; =3 הוראות לא מספיקות, ורק לגבי כ- 50%; =1 הוראות חלקיות בלבד, ורק לגבי 25% או פחות מהעבודות בהן יש סיכוני חשמל.</p>							
48	<p>באיזו מידה מקבלים העובדים מידע על סיכוני חשמל</p> <p>באור: =5 כל העובדים מקבלים מידע מלא; =4 רק כ- 80% מקבלים מידע מלא; =3 רק כ- 50% מקבלים, או שיש יותר מקבלים, אך המידע הוא חלקי; =1 רק 25% או פחות מקבלים מידע מלא, או שיש יותר מקבלים, אך המידע הוא חסר וחלקי ביותר.</p>							
49	<p>באיזו מידה נוהגים העובדים על-פי נהלי הבטיחות המתייחסים לסיכוני חשמל.</p> <p>באור: =5 כל העובדים שומרים על הכללים; =4 רק כ- 80% שומרים; =3 רק כ- 50%; =1 רק 25% או פחות מהעובדים מקפידים על כללי זהירות בחשמל.</p>							

2) ציונים

(רשום כאן את הציונים)

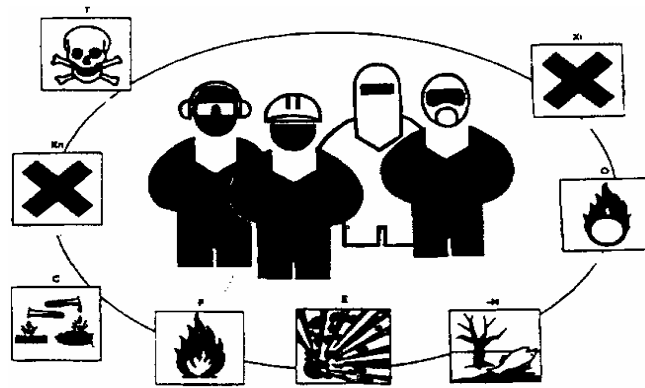
שאלות	הציון
37 קיום חוצצות או דלתות החוסמות התפשטות ומעבר אש	
38 מבוצעת בדיקה תקופתית של הציוד לכיבוי אש	
39 תרגולים למקרה דליקה במפעל נעשים באופן קבוע	
40 יציאות חירום, אזורי מילוט ונתיבי מילוט	
41 הכשרת והדרכת העובדים	
42 אחסון של מוצרים דליקים ו/או נפיצים	
43 ציוד למניעת התפוצצות	
44 מיכלי וגילי גז דחוס	
45 בדיקות תקופתיות לטיב ותקינות ההארקה של המכונות והציוד	
46 מפסקי מגן ו/או נתיכים ו/או מנתקי מעגל חשמלי אחרים להגנה מפני עומס יתר	
47 כללי הבטיחות והנהלים המתייחסים לסיכוני חשמל	
48 באיזו מידה מקבלים העובדים מידע על סיכוני חשמל	
49 באיזו מידה נוהגים העובדים על-פי נהלי הבטיחות המתייחסים לסיכוני חשמל	

הערות:

כל הציונים שמשמאל לקו הכפול מעידים על מצב טוב במפעל. כל ציון שבתחומי הקו הכפול מחייב תשומת לב מיוחדת – עליכם להתחיל להקדיש מחשבה לנושאים אלה.

רצוי לצלם עמוד זה לפני המילוי לצורך שימוש עתידי

ח. חומרים מסוכנים: סיכוני גיהות ובטיחות

המונח חומרים מסוכנים (חומ"ס) כולל בתוכו את כל החומרים שבמפעל כלומר חומרי הגלם המשמשים בייצור, תוצרי הביניים ותוצרי הלוואי הנפלטים בתהליכים, ותוצרים סופיים. חומר מסוכן לפיכך יכול להיות צבעים, דבקים, חומרי ציפוי, חומצות, אבק עץ, אסבסט, "עשן הריתוך" וכד'.

חלק מהחומרים בהם משתמשים בעבודה, לדוגמא חומצות חזקות ברור לכל שהן מסוכנות. חומצה חזקה במידה ואינך מוגן פוגעת פגיעה מיידית פגיעה אקוטית. אך לגבי הרבה מהחומרים הסכנה איננה ברורה כל כך, חומרים אלה עלולים לגרום למחלות מקצוע חמורות כאשר נחשפים אליהם חשיפה ממושכת וחוזרת הפגיעה היא פגיעה כרונית.

למזעור סיכוני הבריאות הקשורים בעבודה עם חומרים מסוכנים, כדאי לגייס שירותי מומחים מבחוץ. בין היתר, מומלץ לבצע ניטור סביבתי ובמידת האפשר מעקב רפואי לעובדים, גם לגבי חומרים שאין לגביהם תחיקה ספציפית.

קיימת חקיקה רבה בנושא, על ידי יותר ממשרד ממשלתי אחד. להלן מספר דוגמאות:

- חוק החומרים המסוכנים התשנ"ג 1993, חוק רישוי עסקים ה' תשכ"ח 1968, חוק הגז (בטיחות ורישוי) התשמ"ט 1989, חוק חומרי נפץ התשי"ד 1954.
- תקנות ספציפיות במסגרת פקודת הבטיחות בעבודה, נוסח חדש התש"ל 1970.
- תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (ניטור סביבתי וניטור ביולוגי של עובדים בגורמים מזיקים) התשנ"א 1990.
- תקנות הבטיחות בעבודה – גיליון בטיחות – התשנ"ח 1984.
- תקנות הבטיחות בעבודה – תקנות רבות העוסקות בעבודה עם חומרים שונים כגון ממיסים פחממנים ארומטים והלוגנים, מתכות אבק מזיק ועוד.
- תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (מסירת מידע והדרכת עובדים) התשמ"ד 1984.

מס'	הנושא הנבדק	מבוצע כראוי	טעון שיפור			לא מבוצע	לא ישים	ציון לשאלה
			קל	בינוני	חמור			
			4	3	1			
50	איכות ובהירות מידע, הדרכה וסימון של חומרים מסוכנים שבשימוש במפעל והטיפול בהם:							
	<ul style="list-style-type: none"> יש במפעל גליונות בטיחות (MSDS) למכלול החומרים סיכוני החומרים המסוכנים ידועים והעובדים הוזהרו מפניהם. ידוע לעובדים איך משתמשים, מאחסנים ומטלטלים חומרים מסוכנים העובדים יודעים כיצד למנוע פגיעה כתוצאה מחשיפה מקרית לחומר הערכת הסיכונים של חומרים ומוצרים מסוכנים במפעל <p>באור: 5= קיים מידע, גליונות בטיחות לכול החומרים, הדרכה, סימון ואחסון נאותים לכל החומרים המסוכנים במפעל; 4= רק לכ- 80% מהחומרים; 3= רק לכ- 50%; 1= רק ל- 25% או פחות מהחומרים קיים מידע, MSDS, הדרכה, סימון ואחסון נאותים.</p>							
51	העובדים מודעים לסיכון המצטבר של החומרים ולפגיעתם הכרונית וקבלו הדרכה לגבי האמצעים השונים ושיטות העבודה הנכונות להקטנת החשיפה לחומרים							
	<p>באור: 5= כל העובדים החשופים קיבלו הדרכה ומודעות העובדים גבוהה; 4= רק כ- 80% מהעובדים קיבלו הדרכה וקיימת אצלם המודעות; 3= רק כ- 50%; 1= רק ל- 25% או פחות יש מודעות לנזקים הכרוניים של החומרים</p>							
52	יש מקום הולם לפינוי חומרים המכילים חומרים מסוכנים							
	<p>באור: 5= יש פינוי נוזלים הולם בכל המקומות בהם הדבר נחוץ או נדרש; 4= רק בכ- 80% מהמקומות; 3= רק בכ- 50%; 1= רק ב- 25% או פחות מהמקומות בהם הדבר נדרש יש מקום הולם לפינוי נוזלים מסוכנים.</p>							
53	קיימים אמצעים למניעה ולהגנה מפני סיכוני האש:							
	<ul style="list-style-type: none"> כליאה/ניתוב אדים דליקים (מערכות סגורות) חשמל סטטי ניצוצות, משטחים לוחטים, להבות גלויות, ריתוך אחסון פסולת מסוכנת <p>באור: 5= יש אמצעים כנ"ל בכל המקומות בהם הדבר נחוץ או נדרש; 4= רק בכ- 80% מהמקומות; 3= רק בכ- 50%; 1= רק ב- 25%</p>							

מס'	הנושא הנבדק	מבוצע כראוי	טעון שיפור			לא מבוצע	לא ישים	לשאלה ציון
			קל	בינוני	חמור			
			4	3	1			
		5			0	X		
	או פחות מהמקומות בהם הדבר נדרש יש אמצעים כנ"ל.							
54	הגבלות על גישה לאזורים מסוכנים (כניסה מוגבלת רק לצוות מוסמך) באור: =5 גישה מוגבלת בכל המקומות בהם הדבר נחוץ; =4 רק בכ- 80% מהמקומות; =3 רק בכ- 50%; =1 רק ב- 25% או פחות מהמקומות בהם הדבר נדרש הגישה מוגבלת רק לצוות מוסמך.							
55	ניטור סביבתי תעסוקתי של החומרים אליהם נחשפים העובדים מתבצע באופן תקופתי על ידי גורמי חוץ ו/או גורמי פנים באור: =5 בדיקות בכל המחלקות באופן סדיר על-ידי אנשי מקצוע; =4 בדיקות באופן סדיר ברב המחלקות; =3 בדיקות רק בחלק מהמחלקות, ולא באופן סדיר – או שהבדיקות לא מבוצעות על-ידי אנשי מקצוע מנוסים; =1 לא מבצעים בדיקות של תנאי בריאות וגיהות באופן סדיר כלל, אלא רק נקודתית במקרים חריגים במיוחד.							
56	העובדים מקפידים על שימוש בציוד מגן אישי בעת הטיפול בחומרים מסוכנים באור: =5 כל העובדים מקפידים כאשר ציוד מגן אישי נחוץ; =4 כ- 80% מקפידים; =3 כ- 50%; =1 רק כ- 25% או פחות מקפידים.							
57	העובדים מקפידים על קיום כללי ההיגיינה האישית בעבודה (הימנעות מאכילה/שתייה/עישון בעמדות העבודה, שטיפת ידיים השארת בגדי העבודה במפעל וכד' על פי הנדרש בהתאם לתקנות הגיהות התעסוקתית) באור: =5 כל העובדים מקפידים על קיום כללי ההיגיינה כנדרש בחוק; =4 כ- 80% מקפידים; =3 כ- 50%; =1 רק כ- 25% או פחות מקפידים.							
58	מודעות ההנהלה לגבי נהלים לפינוי ולסילוק פסולת הנוצרת במפעל – כולל נטרול, טיהור או השמדה של פסולת באור: =5 כל המנהלים מודעים ודואגים ליישום; =4 רק כ- 80% מהמנהלים; =3 כ- 50%; =1 רק כ- 25% או פחות מודעים ודואגים ליישום, הנהלים לא מטיישים בדרך כלל.							
59	מודעות ההנהלה למחלות מקצוע העלולות להיגרם במפעל באור: =5 כל המנהלים מודעים לכך; =4 רק כ- 80% מהמנהלים; =3 כ- 50%; =1 רק כ- 25% או פחות מודעים למחלות מקצוע, אין כל מאמץ אותו ההנהלה מובילה בנושא זה.							

(רשום כאן את הציונים)

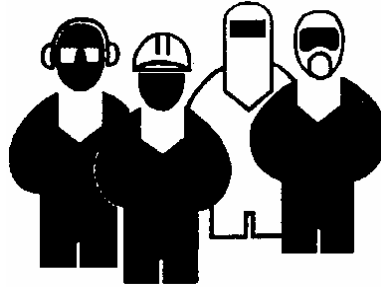
הציון	שאלות
	50 איכות ובהירות מידע, הדרכה וסימון של חומרים מסוכנים שבשימוש במפעל
	51 העובדים מודעים לסיכון המצטבר של החומרים ולפגיעתם הכרונית
	52 יש מקום הולם לפינוי חומרים המכילים חומרים מסוכנים
	53 קיימים אמצעים למניעה ולהגנה מפני סיכוני האש
	54 הגבלות על גישה לאזורים מסוכנים
	55 ניטור סביבתי תעסוקתי של החומרים אליהם נחשפים העובדים מתבצע
	56 העובדים מקפידים על שימוש בצידוד מגן אישי בעת הטיפול בחומרים מסוכנים
	57 העובדים מקפידים על קיום כללי ההיגיינה האישית בעבודה
	58 מודעות ההנהלה לגבי נהלים לפינוי ולסילוק פסולת הנוצרת במפעל
	59 מודעות ההנהלה למחלות מקצוע העלולות להיגרם במפעל

כל הציונים שמשמאל לקו הכפול מעידים על מצב טוב במפעל. כל ציון שבתחומי הקו הכפול מחייב תשומת לב מיוחדת – עליכם להתחיל להקדיש מחשבה לנושאים אלה.

הערות:

רצוי לצלם עמוד זה לפני המילוי לצורך שימוש עתידי

ט. מיגון קבוצתי ואישי בעמדת העבודה ובסביבת העבודה

נושאים קרובים נבדקו במקום אחר במדריך זה (למשל, רעש, רטט, שריפה ופיצוץ).

מיגון כללי משמעותו הכנת המכונה או האזור כך שיהיו בטוחים עבור כל הצוות.

מיגון אישי מתייחס לפריטי לבוש שהעובדים משתמשים בהם כדי להתגונן מפני סיכונים פיסיים, כימיים או ביולוגיים.

באופן אידיאלי, עדיף להשתמש במיגון כללי (המגן על סביבת העבודה) ולא במיגון אישי. מיגון כללי מבטיח את הבטיחות של כולם, בעוד שהמיגון האישי מבטיח רק את הבטיחות של אלה שיש ברשותם ציוד מגן והם משתמשים בו. בכך, הוא נשען על רצונו הטוב של הצוות.

בכל מקרה, יש לפעול על פי תקנות הבטיחות בעבודה (ציוד מגן אישי) ה'תשנ"ז 1997.

ציון לשאלה	לא ישים	לא מבוצע	טעון שיפור			מבוצע כראוי	הנושא הנבדק	מס'
			חמור	בינוני	קל			
			X	0	1	3		
							<p>יש במפעל תוכניות למקרה חירום, אירוע או תאונה:</p> <ul style="list-style-type: none"> • תוכניות מפורטות של האזורים המסוכנים במפעל • רשימה ברורה של המוצרים והחומרים המסוכנים שבשימוש בכל אזור • רשימה של אנשים שיש להזעיק אותם במקרה של תאונה <p>באור: 5= תוכניות מפורטות ורשימות מעודכנות לגבי כל האזורים; 4= לגבי אזורים בודדים בלבד; 3= לגבי אזורים בודדים, אך ללא פירוט מספיק ו/או רשימות לא מספיקות / לא מעודכנות; 1= תוכנית כללית מאד, ורשימות לא מפורטות ולא ממעודכנות.</p>	60
							<p>המפעל מספק ציוד מגן אישי מתאים:</p> <ul style="list-style-type: none"> • כפפות מגן • נעלי בטיחות • בגדי עבודה • משקפי מגן או מסכות מגן • מגני שמיעה • קסדות מגן • ציוד להגנת מערכת הנשימה • איכות ציוד המגן האישי ורמת הביקורת עליו <p>באור: 5= מספקים ציוד מגן אישי בכל המקרים בהם הדבר נחוץ; 4= רק בכ- 80% מהמקרים; 3= בכ- 50%; 1= רק בכ- 25% או פחות מספקים ציוד מגן אישי כנדרש.</p>	61
							<p>ההנהלה והעובדים מקפידים על תחזוקה נאותה של ציוד מגן אישי לדוגמה – החלפת מסננים במסיכות, החלפת ציוד שהתבלה וכו'</p> <p>באור: 5= יש הקפדה על תחזוקה והחלפת הציוד המגן האישי בכל הדרגים; 4= רק כ- 80% מקפידים; 3= כ- 50%; 1= רק כ- 25% או פחות מקפידים על תחזוקה והחלפת ציוד מגן אישי כשהדבר דרוש.</p>	62
							<p>העובדים מקפידים על שימוש באמצעי מגן אישיים</p> <p>באור: 5= כל העובדים מקפידים; 4= רק כ- 80% מקפידים; 3= כ- 50%; 1= רק כ- 25% או פחות מקפידים על שימוש בציוד מגן אישי כשהדבר דרוש.</p>	63

(רשום כאן את הציונים)

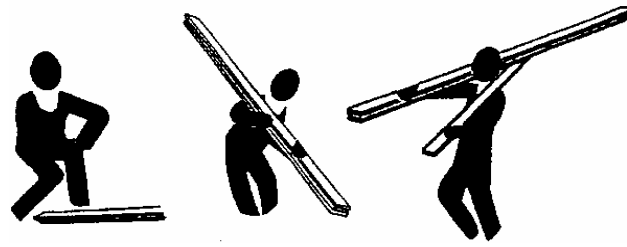
הציון						שאלות	
5	4	3	2	1	0	יש במפעל תוכניות למקרה חירום, אירוע או תאונה	60
5	4	3	2	1	0	המפעל מספק ציוד מגן אישי מתאים	61
5	4	3	2	1	0	ההנהלה והעובדים מקפידים על תחזוקה נאותה של ציוד מגן אישי	62
5	4	3	2	1	0	העובדים מקפידים על שימוש באמצעי מגן אישיים	63

כל הציונים שמשמאל לקו הכפול מעידים על מצב טוב במפעל. כל ציון שבתחומי הקו הכפול מחייב תשומת לב מיוחדת – עליכם להתחיל להקדיש מחשבה לנושאים אלה.

הערות:

רצוי לצלם עמוד זה לפני המילוי לצורך שימוש עתידי

י. שינוע והרמה של מטענים כבדים

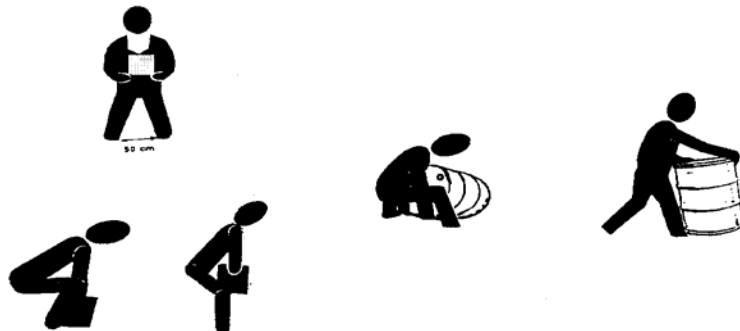
פרק זה מתייחס לטיפול מיכני וידני במטענים, ונדונים בו היבטים מסוימים של הרמה מיכנית. טיפול ידני, בנוסף להרמה, כולל גם משיכה, דחיפה ושינוע של מטענים.

כרבע מכל התאונות המדווחות קורות בעת טלטול ידני של משאות. זה נכון במיוחד במקרים של פגיעות גב.

לגבי מכונות הרמה ואבזרי הרמה, יש להקפיד על ביצוע ביקורת תקופתית סדירה על ידי בודק מוסמך, ולפעול על פי הוראותיו. ראה פקודת הבטיחות בעבודה (נוסח חדש) – ה'תש"ל 1970, סימן ז': מכונות הרמה.

כמו כן יש לפעול על-פי ההוראות בתקנות הבאות:

- תקנות הבטיחות בעבודה (עגורני צריח) התשכ"ז 1966.
- תקנות הבטיחות בעבודה (עגורנאים, מפעילי מכונות הרמה אחרות) התשנ"ג 1992.
- תקנות הבטיחות בעבודה, הרמת בני אדם במלגוזות, התשמ"ג 1983.

ציון לשאלה	לא ישים	לא מבוצע	טעון שיפור			מבוצע כראוי	הנושא הנבדק	מס'
			חמור	בינוני	קל			
			X	0	1	3		
							<p>64</p> <p>ננקטים אמצעים כדי להימנע מנשיאה וטלטול של משאות העלולים לגרום לפגיעות ופציעות (מעל 15 ק"ג)</p> <p>באור: 5 = בכל המקרים ננקטים אמצעים מתאימים להרמת משאות כבדים; 4 = רק בכ- 80% מהמקרים; 3 = בכ- 50%; 1 = רק ב- 25% או פחות.</p>	
							<p>65</p> <p>מודעות העובדים לנהלי טלטול והרמה נכונים של משאות (לדוגמה, עמדת מוצא נכונה של הרגליים, הגב והזרועות במשך פעולת ההרמה והנשיאה)</p> <p>באור: 5 = כל העובדים מודעים; 4 = רק כ- 80% מודעים; 3 = כ- 50%; 1 = רק כ- 25% או פחות מודעים לנהלי הרמה וטלטול של משאות.</p>	
							<p>66</p> <p>התאמת ציוד ההרמה לצורכי המפעל:</p> <ul style="list-style-type: none"> • מסועים ורצועות שינוע • מלגזנים (מלגזות משטח ידניות המופעלות בכוח מיכני) • מלגזות משא • גלגלות / מנופי הרמה <p>באור: 5 = כל ציוד ההרמה מתאים לצרכי המפעל; 4 = כ- 80% מהציוד מתאים; 3 = כ- 50%; 1 = רק כ- 25% או פחות מציוד ההרמה מתאים לצרכים.</p>	
							<p>67</p> <p>רמת התחזוקה (בדיקות תקופתיות, ניקוי ותחזוקה) של המסועים וציוד ההרמה המכני</p> <p>באור: 5 = כל המסועים וציוד ההרמה מתוחזקים כנדרש; 4 = כ- 80% מתוחזקים כנדרש; 3 = כ- 50%; 1 = רק כ- 25% או פחות מציוד ההרמה מתוחזק כנדרש.</p>	

(רשום כאן את הציונים)

הציון		שאלות
	64	ננקטים אמצעים כדי להימנע מנשיאה וטלטול של משאות העלולים לגרום לפגיעות ופציעות
	65	מודעות העובדים לנוהלי טלטול והרמה נכונים של משאות
	66	התאמת ציוד ההרמה לצורכי המפעל
	67	רמת התחזוקה (בדיקות תקופתיות, ניקוי ותחזוקה) של המסועים וציוד ההרמה המכני

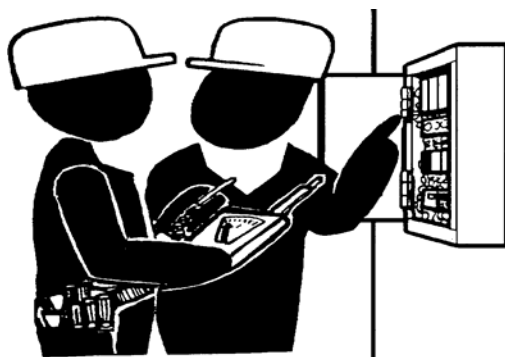
כל הציונים שמשמאל לקו הכפול מעידים על מצב טוב במפעל. כל ציון שבתחומי הקו הכפול מחייב תשומת לב מיוחדת – עליכם להתחיל להקדיש מחשבה לנושאים אלה.

הערות:

רצוי לצלם עמוד זה לפני המילוי לצורך שימוש עתידי

יא. תחזוקה

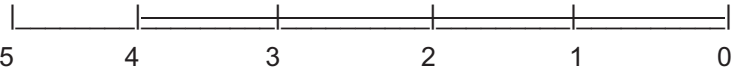
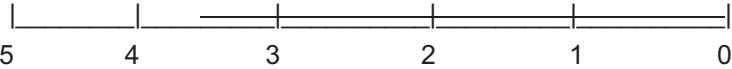
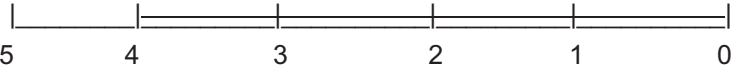
פעולות תחזוקה מתוכננות, בדיקות סדירות ותיקונים, מהווים חלק מתוכנית התחזוקה של המפעל. עבודת תחזוקה יכולה ליצור תנאי עבודה שונים מאוד ולהוסיף סיכונים חדשים: בנושא זה כלולים החל מבדיקה יומית של מתקני בטיחות ועד לתיקונים גדולים של המבנה.

1) הערכה

מס'	הנושא הנבדק	מבוצע כראוי	טעון שיפור			לא מבוצע	לא ישים	לשאלה ציון
			קל	בינוני	חמור			
			4	3	1			
		5				0	X	
68	<p>האמצעים הנקטים להודיע לצוות העובדים ולאחרים שמתבצעת עבודת תחזוקה (שילוט, גידור האזור, ניתוק זרם החשמל ומערכות נוספות וכדומה)</p> <p>באור: 5= תמיד ננקטים אמצעים הולמים כדי ליידע את העובדים על ביצוע עבודת תחזוקה; 4= בכ- 80% מהמקרים ננקטים אמצעים הולמים; 3= בכ- 50% מהמקרים; 1= רק ב- 25% או פחות מהמקרים.</p>							
69	<p>מידת ההתחשבות בסיכונים הצפויים הנוספים שיווצרו בעת ביצוע עבודות תחזוקה</p> <p>באור: 5= התחשבות בסיכונים היא שיקול עיקרי ומרכזי בתכנון עבודות התחזוקה; 4= משתדלים בדרך כלל להתחשב בסיכונים; 3= מתחשבים בסיכונים שיש אפשרות, שהדבר נוח ולא מפריע לעבודה; 1= התחשבות בסיכונים בעת ביצוע תחזוקה היא שיקול שולי ומשני, לא נותנים את הדעת על כך.</p>							
70	<p>עמידת קבלני המשנה של המפעל בכללי הבטיחות המפעליים של עבודות תחזוקה</p> <p>באור: 5= דורשים מכל קבלני המשנה לעמוד בכלל כללי הבטיחות במפעל ללא פשרות; 4= דורשים מכולם עמידה בכללי הבטיחות, אך לא מקפידים על כך באופן מלא; 3= קיימת דרישה פורמלית מהרבלנים, אך לא ממש בודקים או מתייחסים; 1= בדרך כלל לא דורשים מהקבלנים לעמוד בכללי הבטיחות של המפעל, או שהדרישות מאוד מינימליות (פסקה קצרה בחוזה, למשל) ולא מקפידים עליהם.</p>							

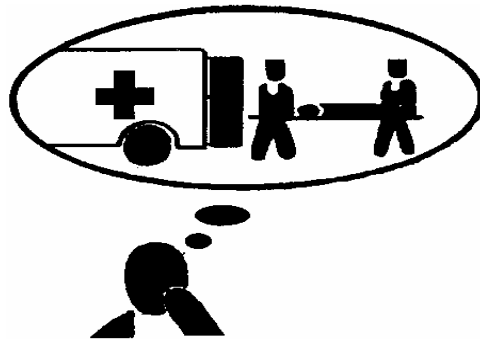
(רשום כאן את הציונים)

הציון	שאלות	
	האמצעים הנקוטים להודיע לצוות העובדים ולאחרים שמתבצעת עבודת תחזוקה	68
	מידת ההתחשבות בסיכונים הצפויים הנוספים שיווצרו בעת ביצוע עבודות תחזוקה	69
	עמידת קבלני המשנה בכללי הבטיחות המפעליים של עבודות תחזוקה	70

כל הציונים שמשמאל לקו הכפול מעידים על מצב טוב במפעל. כל ציון שבתחומי הקו הכפול מחייב תשומת לב מיוחדת – עליכם להתחיל להקדיש מחשבה לנושאים אלה.

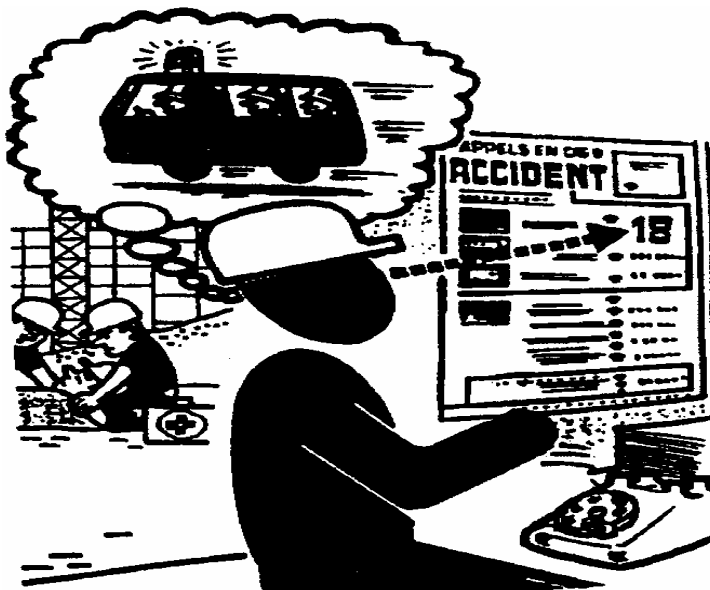
הערות:

רצוי לצלם עמוד זה לפני המילוי לצורך שימוש עתידי

הכישלון הפוטנציאלי העיקרי בנושא העזרה הראשונה טמון בתכנון לקוי ובתיאום לקוי. עזרה ראשונה מהירה ויעילה יכולה לסייע במניעת תוצאות חמורות. כמו איכות ופריון, גם ארגון העזרה הראשונה יכול בקלות להשתלב בארגון הכולל של המפעל.

ציוד העזרה הראשונה יעמוד בדרישות פקודת הבטיחות בעבודה (נוסח חדש) תש"ל 1970, בסימן: עזרה ראשונה.

ציון לשאלה	לא ישים	לא מבוצע	טעון שיפור			מבוצע כראוי	הנושא הנבדק	מס'
			חמור	בינוני	קל			
			1	3	4			
X	0				5			
							<p>71 התאמת ציוד העזרה הראשונה לסיכונים במפעל</p> <p>באור: 5= קיים בכל המחלקות ציוד ע"ר מתאים לצרכים המיוחדים של המפעל; 4= קיימות ערכות נדרש בחוק, לא בהכרח מותאם לצרכי המפעל המיוחדים; 3= קיימות ערכות מינימליות, לא כ"כ מתאימות לסיכונים במפעל; 1= קיימות ערכות בתצורה מינימלית שלא מתאימות בעליל לצרכים.</p>	
							<p>72 ערכת עזרה ראשונה:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ארגז/ערכת עזרה ראשונה (ע"ר) • בדיקות תקופתיות של תוכן ארגז ע"ר • שלטים המציינים את מיקום ערכת הע"ר וגישה נוחה אליה <p>באור: 5= קיימים מספיק ארגזים, כולם משולטים ונבדקים תקופתית; 4= מספיק ארגזים, בד"כ נבדקים תקופתית, לא כולם משולטים כהלכה; 3= קיימים ארגזים, חלקם משולטים, בדיקות תקופתיות לא סדירות; 1= קיימים ארגזים, לא משולטים כהלכה, כמעט ולא נבדקים.</p>	
							<p>73 מודעות העובדים למיקום של ערכות העזרה הראשונה, ולגבי האנשים שיש ליצור עמם קשר במקרה של תאונה</p> <p>באור: 5= כל העובדים מודעים; 4= כ- 80% מודעים; 3= כ- 50%; 1= רק 25% או פחות מודעים למיקום ארגז ע"ר ולאנשים שיש להתקשר עימם בתאונה.</p>	
							<p>74 הכשרת הצוות להגשת עזרה ראשונה, והידע לגבי הגשת ע"ר מתאימה לסיכונים ולתאונות צפויות</p> <p>באור: 5= צוות מקצועי, מוכשר היטב ובעל ידע נדרש; 4= צוות מקצועי חלקית, הכשרה סבירה; 3= הכשרה מינימלית, כישורים סבירים של הצוות, ידע בסיסי בלבד; 1= צוות מורכב מאנשים לא מתאימים, שלא קיבלו הכשרה מתאימה ואין להם את הידע הנדרש.</p>	

(רשום כאן את הציונים)

הציון						שאלות	
5	4	3	2	1	0	התאמת ציוד העזרה הראשונה לסיכונים במפעל	71
5	4	3	2	1	0	ערכות עזרה ראשונה	72
5	4	3	2	1	0	מודעות העובדים למיקום של ערכות העזרה הראשונה	73
5	4	3	2	1	0	הכשרת הצוות להגשת עזרה ראשונה	74

כל הציונים שמשמאל לקו הכפול מעידים על מצב טוב במפעל. כל ציון שבתחומי הקו הכפול מחייב תשומת לב מיוחדת – עליכם להתחיל להקדיש מחשבה לנושאים אלה.

הערות:

רצוי לצלם עמוד זה לפני המילוי לצורך שימוש עתידי

יג. שיתוף העובדים

למרות שהדבר נאמר כבר בפרק על בקרת סיכונים, אין פסול בחזרה על כך: בטיחות היא עניינו של כל אחד, וכל הצדדים חייבים לעבוד יחד על מנת ליצור מקום עבודה נקי ככל האפשר מסיכונים ומסכנות.

בנושאי שיתוף עובדים במדינת ישראל, יש לפעול על פי:

- חוק ארגון הפיקוח על עבודה התשי"ד 1954 ותקנותיו.
- ועדות בטיחות ונאמני בטיחות התשכ"א 1960.
- מסירת מידע והדרכת עובדים התשמ"ד 1984.

(1) הערכה

מס'	הנושא הנבדק	מבוצע כראוי	טעון שיפור			לא מבוצע	לא ישים	ציון לשאלה
			קל	בינוני	חמור			
		5	4	3	1	0	X	
75	ברשות המפעל קיים מידע ביחס לסיכונים הקיימים בו ובפעילויותיו ביאור: =5 כל המידע ביחס לסיכונים קיים במפעל, והוא מובן, זמין, מקיף וממצה; =4 נכון לכ- 80% מהמידע; =3 לכ- 50% מהמידע; =1 לכ- 25% מהמידע.							
76	באיזו מידה נוקטים בצעדים הנדרשים כאשר מתגלה סיכון בעבודה (חיפוש פתרונות לבעיה שזוהתה, שיתוף העובדים, טיפול על-ידי אחראי הבטיחות, התיעצות עם מדריך הבטיחות וכדומה) ביאור: =5 נוקטים בצעדים בכל המקרים; =4 בכ- 80% מהמקרים; =3 בכ- 50%; =1 בכ- 25% מהמקרים.							
77	פעולות לזיהוי והערכת סיכונים במפעל (על-ידי עובדי המפעל ו/או גורמים חיצוניים) ביאור: =5 נערכות באופן קבוע ומקיפות את כל המפעל; =4 נערכות באופן קבוע אך רק לחלק מהמפעל; =3 נערכות רק מדי פעם ולא לכל המפעל =1 רק לעיתים רחוקות, באופן לא סדיר / או רק לחלק קטן מהמפעל.							
78	הקפדה על רכישת מכונות וציוד שיש בהם אמצעי הגנה נאותים, והנחיות ברורות לעבודה בטוחה (כולל בדיקת המכונה לפני הפעלתה, הדרכת העובדים על הסיכונים בה, ותחזוקה נאותה) ביאור: =5 מקפידים בכל המקרים; =4 בכ- 80% מהמקרים; =3 בכ- 50%; =1 בכ- 25%.							

ציון לשאלה	לא ישים	לא מבוצע	טעון שיפור			מבוצע כראוי	הנושא הנבדק	מס'
			חמור	בינוני	קל			
			X	0	1	3		
							<p>ההתייחסות לארגונומיה (התאמת העבודה ליכולות של העובד) – כולל בחירת ציוד בעל מאפייני בטיחות התורם ליעילות העבודה, התחשבות במאפייני ובמידות העובד, וניסיון לעצב עבודות שאינן מונוטוניות</p> <p><u>ביאור:</u> 5= מתייחסים תמיד להיבטים ארגונומיים; 4= בכ- 80% מהמקרים; 3= בכ- 50%; 1= בכ- 25%.</p>	79
							<p>העדפת אמצעי מיגון סביבתיים המגנים על כל העובדים, על-פני ציוד מגן אישי המגן רק על העובד המשתמש בו</p> <p><u>ביאור:</u> 5= תמיד מעדיפים אמצעי מיגון סביבתיים; 4= ברב המקרים; 3= בחלק מהמקרים; 1= רק במעט.</p>	80
							<p>הדרכות בטיחות ומסירת מידע לעובדים על הסיכונים במקום העבודה - כולל הדרכה עובד חדש בכניסה לעבודה, במעבר לתפקיד חדש, בעבודה בציוד חדש או בשיטה חדשה</p> <p><u>ביאור:</u> 5= תמיד מדריכים את כולם, ולעובדים מועבר כל המידע הידוע להנהלה; 4= העובדים מקבלים את המידע בהתאם לצרכים שלהם; 3= העובדים מקבלים את המידע רק בהדרכות תקופתיות, או שרק חלק מהעובדים מקבלים מידע הולם; 1= העובדים מקבלים את המידע בהתאם לצורכי ההנהלה, או שרק חלק קטן מקבל מידע מתאים.</p>	81
							<p>שיתוף העובדים בניהול הבטיחות ובבחירת אמצעי בטיחות – כולל תכנון ההדרכות, מידע על סיכונים, שיתוף בהחלטה על אמצעי מניעה והתחשבות בהמלצותיהם.</p> <p><u>ביאור:</u> 5= תמיד משתפים; 4= ברב המקרים; 3= בחלק מהמקרים; 1= רק במעט מקרים משתפים את העובדים.</p>	82

(רשום כאן את הציונים)

הציון	שאלות
	75 ברשות המפעל קים מידע ביחס לסיכונים הקיימים בו ובפעילויותיו
	76 באיזו מידה נוקטים בצעדים הנדרשים כאשר מתגלה סיכון בעבודה
	77 פעולות לזיהוי והערכת סיכונים במפעל
	78 הקפדה על רכישת מכונות וציוד שיש בהם אמצעי הגנה נאותים
	79 ההתייחסות לארגונומיה כולל בחירת ציוד בעל מאפייני בטיחות התורם ליעילות
	80 העדפת אמצעי מיגון סביבתיים המגנים על כל העובדים, על-פני ציוד מגן אישי
	81 הדרכות בטיחות ומסירת מידע לעובדים על הסיכונים במקום העבודה - כולל עובד חדש
	82 שיתוף העובדים בניהול הבטיחות ובבחירת אמצעי בטיחות

כל הציונים שמשמאל לקו הכפול מעידים על מצב טוב במפעל. כל ציון שבתחומי הקו הכפול מחייב תשומת לב מיוחדת – עליכם להתחיל להקדיש מחשבה לנושאים אלה.

הערות:

רצוי לצלם עמוד זה לפני המילוי לצורך שימוש עתידי

יד. היכולת לשלוט בסיכונים

העקרונות הכלליים לשמירה על הבטיחות:

- הימנעו מסיכונים.
- העריכו את הסיכונים שלא ניתן להימנע מהם.
- היאבקו בסיכונים הללו מראשיתם.
- התאימו את העבודה לאדם (ארגונומיה), במיוחד בכל הקשור לעיצוב מקומות העבודה ולארגון שיטות העבודה והייצור.
- בעת ביצוע יעדים אלה, התקדמו בד בבד עם הקידמה הטכנולוגית.
- ככלל, החליפו את המסוכן באחר שאינו מסוכן ובפחות מסוכן.
- פתחו מדיניות מניעה עקבית כוללת שמקיפה את הייצור, את ארגון העבודה, את תנאי העבודה ודו-שיח בין ההנהלה לעובדים.
- העניקו עדיפות לאמצעי מיגון קבוצתיים, והשתמשו באמצעי מיגון אישיים רק אם אין כל ברירה אחרת.

(1) הערכה

מס'	הנושא הנבדק	מבוצע כראוי	טעון שיפור			לא מבוצע	לא ישים	לשאלה ציון
			קל	בינוני	חמור			
			5	4	3			
83	<p>העובדים במפעל, בדרך כלל, מקפידים על עבודה לפי כללי הבטיחות, ועל שימוש באמצעי הבטיחות</p> <p>באור: 5= כל העובדים מקפידים בדרך כלל; 4= כ- 80% מקפידים; 3= כ- 50%; 1= רק כ- 25% או פחות מהעובדים מקפידים על עבודה לפי כללי הבטיחות.</p>							
84	<p>באיזו מידה מעודדים במפעל את ועדת הבטיחות ואת העובדים לבטא את דעותיהם ועמדותיהם לגבי אמצעי הבטיחות שיש לנקוט בהם</p> <p>באור: 5= תמיד מעודדים, ויש חיזוקים ותמריצים חיוביים כדי לעודד דיווח; 4= בדרך כלל מעודדים, אך אין חיזוקים או תמריצים; 3= מדי פעם מעודדים; 1= מעודדים זאת רק לעיתים רחוקות.</p>							

(רשום כאן את הציונים)

הציון	שאלות	
	העובדים במפעל, בדרך כלל, מקפידים על עבודה לפי כללי הבטיחות	83
	באיזו מידה מעודדים במפעל את ועדת הבטיחות ואת העובדים לבטא את דעותיהם	84

כל הציונים שמשמאל לקו הכפול מעידים על מצב טוב במפעל. כל ציון שבתחומי הקו הכפול מחייב תשומת לב מיוחדת – עליכם להתחיל להקדיש מחשבה לנושאים אלה.

הערות:

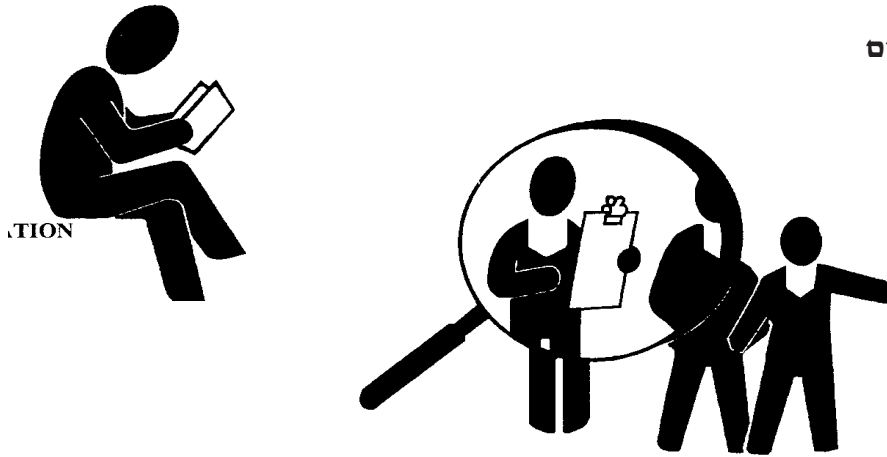
רצוי לצלם עמוד זה לפני המילוי לצורך שימוש עתידי

2. הערכה כוללת

מדריך זה מיועד לביצוע מבדק עצמי, כלומר, הערכה אישית. לאחר שעניתם על כל השאלות, הגיע הזמן לערוך חישוב כולל, אותו בונים על שני יסודות:

א. הערכת הנקודות החזקות והנקודות החלשות

ב. הערכה לפי נושאים

א. הערכת הנקודות החזקות והחלשות

בדפים הבאים תוכלו לבצע את החישוב. בכל משבצת, רשמו את הכותרות ומספרי השאלות (המופיעים בטבלאות ביצוע הערכה עמ' 51 ואילך), והפרידו בין "הנקודות החזקות" לבין "הנקודות החלשות".

הנקודות החזקות הן כל אותן שאלות שבהן הציון שסימנתם נמצא משמאל לקו הכפול (ראו חלק 1 של יומן הרישום), והנקודות החלשות הן כל אותן שאלות שבהן הציון שסימנתם נמצא בתחום הקו הכפול. התעלמו מאותן שאלות שלגביהן ציינתם "לא ישים".

לאחר שהכנסתם את הכותרות ומספרי השאלות למשבצות המתאימות, תוכלו לראות במבט אחד את הקו המפריד בין הנקודות החזקות לבין הנקודות החלשות.

במשבצת של "הנקודות החלשות" תופיע רשימת כל אותם נושאים שהמפעל שלכם צריך לשפר.

אמנם ציינו שמבדק עצמי זה אינו מהווה תוכנית פעולה, אך הוא יכול להוות בסיס לתוכנית כזו. קביעת סדרי עדיפויות בין סעיפי הנקודות החלשות, תתווה לכם את השלד לתוכנית פעולה שתוכלו להשלים מאוחר יותר.

בעת קביעת סדרי העדיפויות, מומלץ שתשקלו את שלושת הקריטריונים הבאים לגבי כל סעיף:

• מידת הדחיפות בהתייחס לסיכון האמור.

• חשיבות הטיפול בסיכון זה לגבי תפקוד חלק של המפעל.

• העלות הכרוכה בכך.

אם תשלבו את הקריטריונים הללו, סדרי העדיפויות כמעט יכתבו את עצמם.

הערכת הנקודות החזקות והחלשות

לא ישים*	נקודות חלשות	נקודות חזקות
1. המדיניות למניעת סיכונים במפעל		
*		

לא ישים*	נקודות חלשות	נקודות חזקות
2. סוגי נפילות ופגיעות בעבודות במישור ובגובה		
*		

לא ישים*	נקודות חלשות	נקודות חזקות
3. מיגון מכונות		
*		

* בעמודה זו יש לרשום את מספרי השאלות המסומנות בדפי הציונים כ- "לא ישים". עמודה זו תסייע לחישובים בהמשך.

לא ישים*	נקודות חלשות	נקודות חזקות
.4 רעש ורטט		
*		

לא ישים*	נקודות חלשות	נקודות חזקות
.5 טמפרטורת האוויר ורמת האורור		
*		

לא ישים*	נקודות חלשות	נקודות חזקות
.6 תאורה		
*		

* בעמודה זו יש לרשום את מספרי השאלות המסומנות בדפי הציונים כ- "לא ישים". עמודה זו תסייע לחישובים בהמשך.

לא ישים*	נקודות חלשות	נקודות חזקות
7. סיכוני אש, פיצוץ וחשמל		
*		

לא ישים*	נקודות חלשות	נקודות חזקות
8. חומרים מסוכנים: סיכוני בטיחות וגיהות		
*		

לא ישים*	נקודות חלשות	נקודות חזקות
9. מיגון קבוצתי ואישי		
*		

* בעמודה זו יש לרשום את מספרי השאלות המסומנות בדפי הציונים כ- "לא ישים". עמודה זו תסייע לחישובים בהמשך.

לא ישים*	נקודות חלשות	נקודות חזקות
10. שינוע וטלטול של מטענים כבדים		
*		

לא ישים*	נקודות חלשות	נקודות חזקות
11. תחזוקה		
*		

לא ישים*	נקודות חלשות	נקודות חזקות
12. עזרה ראשונה		
*		

* בעמודה זו יש לרשום את מספרי השאלות המסומנות בדפי הציונים כ- "לא ישים". עמודה זו תסייע לחישובים בהמשך.

לא ישים*	נקודות חלשות	נקודות חזקות
13. שיתוף עובדים		
*		

לא ישים*	נקודות חלשות	נקודות חזקות
14. היכולת לשלוט בסיכונים		
*		

* בעמודה זו יש לרשום את מספרי השאלות המסומנות בדפי הציונים כ- "לא ישים". עמודה זו תסייע לחישובים בהמשך.

ב. הערכה לפי נושאים

במבוא הזכרנו ארבעה מרכיבים: האדם, הציוד, הארגון והסביבה.

כל שאלה בחלק ב' מתייחסת לאחד מארבעה נושאים אלה.

בטבלאות למטה, השאלות קובצו לפי נושאים.

1) האדם

יש להתחשב בצורכי האדם. לדוגמה, הבדלי תרבות ושפה, מעמד סוציו-כלכלי, גיל, מבקרים, עובדים זמניים, עובדים צעירים וחדשים, וכד'.

השאלות העוסקות באדם:

2	3	13	22	24	27	48
49	56	57	63	65	70	74
79	81	83	79			

סה"כ = 18 שאלות

בטבלה לעיל, הקיפו בעיגול את מספרי השאלות שדורגו משמאל לקו הכפול (בלוחות ההערכה, ובטלו בקו את אלה שסימנתם כ"לא ישים").

A = מספר המספרים המוקפים בעיגול (הערכה טובה לפי לוחות ההערכה).

B = מספר המספרים הלא ישימים – המבוטלים בקו.

לאחר-מכן, חשבו את היחס בין "המספרים המוקפים בעיגול" לבין "סך כל המספרים חוץ מהמספרים המבוטלים".

אחר-כך, המירו יחס זה לאחוזים.

$$\frac{A * 100}{18 - B}$$

כלומר:

המספר 18 בנוסחה מציין את סה"כ השאלות באותו תחום ויש לשנות אותו בהתאם לתחום המטופל.

מצוידים בערך זה תוכלו להתייחס להערכות המופיעות בסוף פרק זה.

כעת תוכלו להעריך באותו אופן את שלושת הנושאים האחרים.

2) ציוד

"ציוד" כולל מתקנים, ציוד ומוצרים.

השאלות:

8	12	15	19	21	26
29	30	31	35	36	37
43	45	46	50	53	61
62	66	72	78		

סה"כ = 22 שאלות

3) ארגון

"ארגון" מתייחס לאחריות ולתקשורת.

השאלות:

1	4	5	6	7	11	14
16	17	20	38	39	40	41
42	44	47	54	55	60	64
67	68	69	71	73	75	76
77	82	84				

סה"כ = 31 שאלות

4) סביבה

"סביבה" כוללת את סביבת מקום העבודה ואת הסביבה החיצונית.

השאלות:

9	10	18	23	25	28	32
33	34	52	58	59	80	

סה"כ = 13 שאלות

5) הערכת הציון

טוב מאוד. = ציון שבין 75 ל- 100

- ניתן לשפר מעט בנושאים אחדים.
המשיכו בדרך זו.

סביר. = ציון שבין 50 ל- 75

- עליכם להקדיש יותר תשומת לב לנושא זה.

המצב חמור. = ציון שבין 25 ל- 50

- עליכם ללמוד את הנושא לעומק, מוקדם ככל האפשר.

הגיע הזמן לפעול (מייד!). = ציון שמתחת ל- 25

- יש לכם הרבה עבודה על מנת לשפר את המצב במהירות האפשרית.

3. רעיונות לשיפור הגישה הבטיחותית במפעל

נקטו בפעולה

הדיוקן שהצטייר לכם זה עתה עוזר לכם לזהות הן את היתרונות והן את החולשות המעכבות את התקדמות המפעל.

כעת אתם יודעים במה לרכז מאמצים, ובאילו צעדים מידיים וחשובים עליכם לנקוט.

אתם יודעים גם אילו פונקציות או קטיגוריות יהיו קודמים בסולם העדיפויות.

אל תנסו לבצע שיפורים ביותר מדי תחומים בבת אחת!

קבעו יעדים ספציפיים ומעשיים, כדי לא ליצור בלבול וחוסר מוטיבציה אצל העובדים שצריכים להשתתף בביצוע השינויים.

התרכזו בנושאים מדויקים, כמו "סדר וניקיון", "סיכוני שריפה" וכד'.

בקשו מידע ממרכז המידע לבטיחות, לגיהות ובריאות בעבודה.

בקשו עזרה מהמוסד לבטיחות ולגיהות.

אל תהססו!

קבעו פגישה עם חברי ועדת בטיחות על מנת לדון בנושא שקבעתם כראשון בסולם העדיפויות.

קבעו תאריכי יעד מוסכמים עם השותפים להשגת היעדים.

קבעו לוח זמנים לשיפור ותוכנית פעולה למפעל.

חפשו והציעו הזדמנויות ליישום של מה שלמדתם (זה מתייחס לכל אחד ואחת במפעל).

העריכו את התוצאות בכל שלב ושלב.

לעזרה, השלימו את הלוח שבעמוד הבא, והציבו אותו במקום בו ישמש תזכורת קבועה.

אנו ממליצים שתתחילו בחוליה החלשה ביותר מבין הנקודות החלשות ותמשיכו כך עד לטיפול בכל התחומים שאתם מתכוונים לשפר.

נתחו את כל הסעיפים שידרשו השקעה משמעותית וחלקו אותם לשלבים, כך שתוכלו לערוך לוח זמנים לשיפור כפי שמופיע להלן:

א. לוח זמנים לשיפורים (גירסת הקהילה האירופית)

לוח לביצוע והערכה	קטגוריות אדם/ציוד/ארגון/סביבה	תיאור השיפור המוצע
מועד התחלה: סיום: הערכה:1
מועד התחלה: סיום: הערכה:2
מועד התחלה: סיום: הערכה:3
מועד התחלה: סיום: הערכה:4
מועד התחלה: סיום: הערכה:5
מועד התחלה: סיום: הערכה:6
מועד התחלה: סיום: הערכה:7
מועד התחלה: סיום: הערכה:8

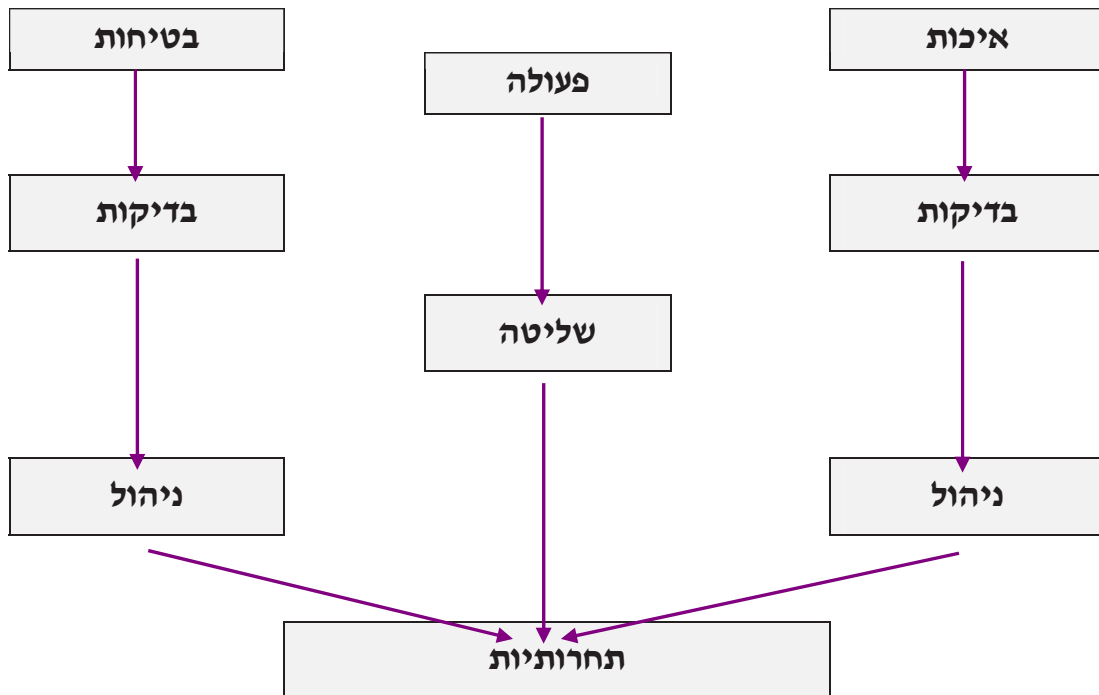
ב. לוח זמנים לשיפורים (גרסת המוסד לבטיחות ולגיהות)

מעקב	אחראי ביצוע	מועד ביצוע	המלצות	מספר שאלה במדריך	נושא
					אדם
					ציוד
					ארגון
					סביבה

זכרו! בטיחות משמעותה הגנה הן על העובדים והן על המשאבים

מדיניות בטיחות טובה הופכת את המפעל לבטוח יותר ומסייעת להעלות את התפוקה ואת איכות המוצר.

קיימים תהליכים ואסטרטגיות שונים המשותפים הן לבטיחות והן לאיכות המוצר.

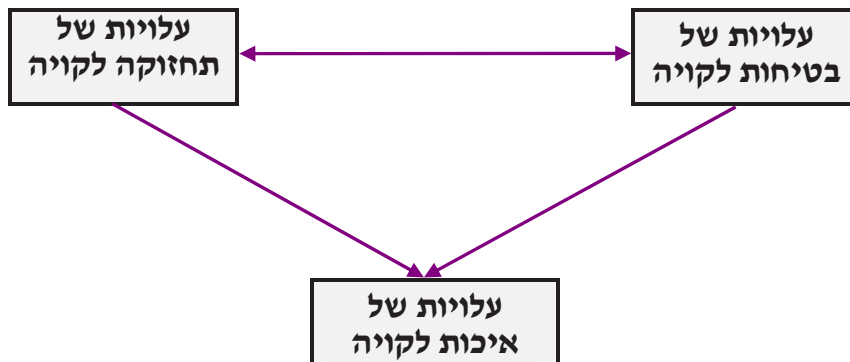
דבר זה דורש מכם לעבור מאסטרטגיה של בקרה (שמגיעה מהר מאוד למיצוי) לאסטרטגיה של מניעה דינמית. זה דורש מכם ומעמיתכם להתמודד עם אחריות. לתחרותיות של מפעל תורמים:

- איכות השירותים והמוצרים שלו : **אפס ליקויים**.
- זמינות וכושר פעולה של משאבים וציוד במפעל : **אפס כשלים**.
- שליטה בתהליך הייצור : **אפס עיכובים**.
- הקפדה על תנאי העבודה ועל בטיחות : **אפס תאונות**.
-

הפיקו בטיחות ואיכות במקום לפקח על איכות ובטיחות!

ערכו את תכנית הפעולה שלכם לבטיחות וגיהות

במפעלים רבים הבטיחות ואיכות המוצר הנם שני נושאי עדיפות חיוניים ובלתי נפרדים. תנאי עבודה טובים נחוצים להשגת רווחיות ושביעות רצון של הלקוחות. בדיקה של מצבי העבודה שלכם מגלה ליקויים קריטיים כמו תקלות, ליקויים, תקריות ותאונות. גישה כוללת לבעיות אלה מורכבת מטיפול בנושאים של אחזקה, איכות המוצר והבטיחות באותו אופן: שליטה גרועה בתהליך הייצור או תחזוקה לקויה עלולים לגרום למצבים מסוכנים.

השלב הקודם מאפשר לכם לזהות תחומים הדורשים שיפור. הבחירות נעשו והעדיפויות נקבעו. אלה הם הבחירות וסדרי העדיפויות של המפעל שלכם.

אך כל זה רק מייצג את תוכנית הפעולה שלכם. המבדק ולוח הזמנים לשיפור שקבעתם זה עתה מהווים נקודת זינוק לפרויקט המודרניזציה של המפעל שלכם: תוכנית הפעולה.

תוכנית הפעולה

תוכנית הפעולה כוללת:

- המשאבים שיוקדשו לפרויקט.
- סיוע על-ידי גורמים חיצוניים, אם בכלל.
- שיתוף של גורמים פנים מפעליים.
- לוחות זמנים לביצוע פעולות ושיטות ביצוע מפורטות.
- יעדים הניתנים למדידה, ותאריכי יעד להשגתם.
- הגדרת האחריות.
- שיטות ניהול, הערכה ועדכון.

רצוי ליצור גם מסמך "מדיניות המפעל בבטיחות ובבריאות" שירכז וידגיש הן את מחויבות ההנהלה ליצירת סביבת עבודה בטוחה ולמניעת תאונות, והן את נכונות ההנהלה להשקיע את המשאבים הנדרשים כדי להביא את המפעל לרמת פעילות בטוחה, תוך שיתוף העובדים ועמידה בדרישות החוק.

לסיכום:

בטיחות טובה, כמו איכות מוצר טובה, מחזקת את המפעל. לשיפור שני תחומים אלה דרושים תהליכים דומים ומשלימים:

- עידוד המפעל למדוד מה אפשר להשיג על ידי מניעת סיכונים.
- סיוע למפעל בתיאום ושילוב בין אמצעי הבטיחות ואיכות המוצר.
- מעלים את הבטיחות למעמד זהה לזה של תהליך הייצור.
- מובילים לארגון טוב יותר של העבודה ולתפוקה גבוהה יותר.